

Cyngor Bwrdeisdref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

**Strategaeth
Rhaglen Cymorth Tai (HSP)
Blaenau Gwent
2022 - 2026**

**CYFARWYDDIAETH
GWASANAETHAU
CYMDEITHASOL**

Tabl Cynnwys

Tudale

Pwrpas a Chyd-destun y Strategaeth	3
Gweledigaeth ac Egwyddorion	4
Cyd-destun lleol/Rhanbarthol	4
Cyd-destun Cenedlaethol, Deddfwriaethol a Pholisi	7
Asesiad Anghenion.....	9
Proses Asesiad Anghenion	9
Canfyddiadau Allweddol.....	10
Ymgysylltu â Rhanddeiliaid.....	12
Adborth Defnyddwyr Gwasanaethau.....	13
Adborth Rhanddeiliaid.....	16
Casgliadau a Chrynodeb o'r Datganiad Anghenion	18
Asesiadau Effaith	19
Proses Asesiad Effaith	19
Canfyddiadau Allweddol.....	20
Blaenoriaethau Strategol	21
Blaenoriaethau Strategol HSP Blaenau Gwent	21
Gweithredu, Monitro ac Adolygu'r Strategaeth.....	23
Gweithio gyda Phartneriaid	23
Ffynonellau Cyllid.....	25
Trefniadau Monitro, Adolygu a Gwerthuso.....	26
Atodiad A.....	28
Atodiad B.....	39
Atodiad	40
Atodiad 1: Aelodaeth Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol (RHSCG) Gwent.	40
Atodiad 2: Strategaeth Digartrefedd Gwent 2018-2022	42
Atodiad 3: Trosolwg o yrwyr polisi cenedlaethol sy'n llywio HSP Blaenau Gwent.....	43

Pwrpas a Chyd-destun y Strategaeth

Dyma'r Strategaeth Rhaglen Cymorth Tai gyntaf ar gyfer Blaenau Gwent. Mae'n nodi cyfeiriad strategol sengl yr awdurdod lleol, Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent (CBSBG) ar gyfer cyflawni'r swyddogaethau digartrefedd statudol a ariennir drwy'r Grant Cynnal Refeniw (RSG) yn ogystal â gwasanaethau atal digartrefedd a chymorth cysylltiedig â thai (a ariennir drwy'r Grant Cynnal Tai (HSG) am y pedair blynedd nesaf.

Mae'n rhoi tystiolaeth ac yn nodi'r blaenoriaethau strategol allweddol ar gyfer yr awdurdod lleol a'i bartneriaid dros y pedair blynedd nesaf (2022 – 2026) yn seiliedig ar ganfyddiadau'r asesiad cynhwysfawr o anghenion ac ymgysylltu â rhanddeiliaid, y manylir ar y ddau ohonynt yn eu hadrannau priodol.

I roi'r strategaeth hon yn ei chyd-destun, mae'r Rhaglen Cymorth Tai (HSP) yn rhaglen ymyrraeth gynnar sy'n ariannu ystod eang o wasanaethau cymorth cysylltiedig â thai a digartrefedd ar gyfer pobl agored i niwed ledled Blaenau Gwent. Mae'n cael ei alluogi trwy ddyrannu'r Grant Cynnal Tai (HSG) trwy ddarparu gwasanaethau cymorth cysylltiedig â thai wedi'u cynllunio a'u comisiynu'n strategol. Mae'n cefnogi gweithgaredd sy'n atal pobl rhag dod yn ddigartref, yn sefydlogi eu sefyllfa dai, neu'n helpu pobl a allai fod yn ddigartref i ddod o hyd i lety a'i gadw. Mae'r HSP hefyd yn ceisio mynd i'r afael ag allgáu cymdeithasol, ynysu a sefydliadoli, a helpu i leihau trosedd ac anhrefn.

Mae'n cefnogi pobl agored i niwed i fynd i'r afael â'r problemau y maent yn eu hwynebu, sydd weithiau'n lluosog, megis dyled, cyflogaeth, rheoli tenantiaeth, camddefnyddio sylweddau, trais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol, a materion iechyd meddwl. Mae'r cymorth yn canolbwyntio ar yr unigolyn, gyda'r nod o gefnogi pobl i sicrhau a chynnal tai cynaliadwy drwy fynd i'r afael â'r problemau iechyd meddwl a chamddefnyddio sylweddau neu broblemau eraill y maent yn eu hwynebu, gan helpu i wella eu hiechyd a'u lles a/neu eu helpu i symud ymlaen i, neu'n agosach at, swydd neu gyfle hyfforddiant yn seiliedig ar eu hamgylchiadau penodol.

Gan mai rhaglen ymyrraeth gynnar yw'r HSP, ei nod yw lleihau neu atal yr angen am ymyriadau sy'n aml yn ddrytach gan wasanaethau cyhoeddus eraill, gan gynnwys tai/digartrefedd, y GIG a/neu ofal cymdeithasol i unigolion a theuluoedd ac, mewn rhai achosion, pobl sy'n disgyn i'r system cyfiawnder troseddol.

Nod natur ataliol y rhaglen yw mynd i'r afael â phenderfynyddion angen ac felly mae'n gweithio ar draws partneriaid strategol i gefnogi amcanion polisi lleol, rhanbarthol a chenedlaethol sy'n helpu pobl i fyw'n annibynnol yn y gymuned. Mae hyn yn adlewyrchu natur drawsbynciol y rhaglen, drwy dai, digartrefedd, gofal cymdeithasol, iechyd a chyfiawnder troseddol. Mae'r strategaeth hon felly yn nodi ymateb y Cyngor i anghenion lleol; yn ogystal â mynd i'r afael ag amcanion rhanbarthol trwy waith aml-asiantaeth ar draws Grŵp

Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol Gwent (RHSCG), yn ogystal ag ysgogwyr polisi sy'n gweithredu ar lefel genedlaethol.

Mae strategaeth HSP CBSBG yn bodloni'r gofynion statudol presennol ar gyfer strategaeth digartrefedd o dan Ran 2 Deddf Tai (Cymru) 2014. Mae Strategaeth Digartrefedd yr Awdurdod Lleol 2018 – 2022 wedi'i hadolygu a'i diweddarau yn ddiweddar ac mae bellach wedi'i hymgorffori yn y Strategaeth hon.

Gweledigaeth ac Egwyddorion

Y weledigaeth strategol ar gyfer y Rhaglen Cymorth Tai sy'n llywio ein gwaith ym Mlaenau Gwent yw:

Mae gan bawb ym Mlaenau Gwent gartref i fyw ynddo a'r hawl i gymorth os oes ei angen arnynt, i fyw bywyd cyflawn

Er mwyn cyflawni ein gweledigaeth, rydym yn ymrwmo i gynnal yr egwyddorion canlynol:

- Byddwn yn gweithio ar y cyd â'n partneriaid i atal digartrefedd, a lle na ellir ei atal, sicrhau ei fod yn brin, am gyfnod byr ac nad yw'n fynych
- Byddwn yn gweithio i sicrhau bod gan bawb fynediad teg a chyfartal at dai o ansawdd da a chymorth cysylltiedig â thai cyn gynted â phosibl er mwyn atal digartrefedd a/neu gynnal byw'n annibynnol.
- Byddwn yn hyrwyddo creadigrwydd ac arloesedd wrth gomisiynu a darparu gwasanaethau cymorth digartrefedd a thai
- Byddwn yn gosod pobl sy'n defnyddio gwasanaethau wrth galon yr hyn a wnawn
- Bydd cyd-gynhyrchu a chydweithio yn ganolog i ddatblygu, comisiynu a darparu gwasanaethau
- Byddwn yn rhoi tystiolaeth ac yn deall anghenion tai a chymorth tai dinasyddion Blaenau Gwent

Cyd-destun lleol/Rhanbarthol

Blaenoriaethau a dyheadau ar gyfer Blaenau Gwent

Mae gweledigaeth yr HSP yn cyd-fynd â set ehangach o uchelgeisiau a blaenoriaethau lleol ar gyfer Blaenau Gwent. Yn benodol, rydym hanner ffordd drwy gyflawni'r strategaeth gymunedol trosfwaol: *Gwneud Gwahaniaeth – Y Cynllun Mawr 20 Mlynedd ar gyfer Blaenau Gwent 2010 – 2030*. Mae'r saith thema yn adlewyrchu'r weledigaeth hirdymor hon, ac yn llywio dull gweithredu'r HSP:

1. Cymunedau Bywiog a Hygyrch, gan greu cymunedau y mae pobl yn eu mwynhau ac eisiau byw ynddynt.
2. Cymunedau Ffyniannus, gan gynnig cyfleoedd, cymorth ac adnoddau yn ein cymunedau i bobl ffynnu.

3. Cymunedau Teg a Diogel, gan wneud i bobl deimlo'n ddiogel ac yn gynwysedig.
4. Cymunedau sy'n Dysgu, gan roi'r sgiliau i bobl lwyddo.
5. Cymunedau Iach, gan helpu pobl i fod yn iach a chael y gofal a'r cymorth cywir pan fydd eu hangen arnynt.
6. Cymunedau Gwyrdd Cynaliadwy, gwella ein hamgylchedd ar gyfer yfory.
7. Arwain Cymunedau, gweithio gyda'n cymunedau ac ar eu rhan.

Mae'r Rhaglen Cymorth Tai ym Mlaenau Gwent yn cyfrannu'n uniongyrchol at y themâu hyn, gyda gwasanaethau wedi'u cynllunio a'u comisiynu'n strategol â'r nod o ddod â'r dyheadau a rennir ar gyfer ein cymunedau yn fyw.

Mae hyn yn cynnwys dyhead i sicrhau bod tai fforddiadwy addas ar gael i fwy o bobl, gan sicrhau bod pobl yn llai ynysig ac yn gallu cyfrannu at y gymuned. Rydym yn cynyddu'r cymorth a'r arweiniad sydd ar gael i bobl sy'n wynebu pwysau ariannol, yn mynd i'r afael â throseddau ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, ac yn anelu at leihau'r niwed a achosir gan gamddefnyddio sylweddau. Nod y gwaith ar draws CBSBG yw sicrhau bod cymorth ychwanegol ar gael i bobl agored i niwed, bod gan bobl well sgiliau bywyd a'u bod yn gallu byw bywydau hapus, bodlon ac annibynnol.

Fel cyngor rydym wedi ymrwmo i wella lles ym Mlaenau Gwent, yn ogystal â chyflawni ein dyletswyddau o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae *Cynllun Llesiant Blaenau Gwent (2018-2023)* yn nodi ein pum amcan lles lleol:

- Y cychwyn gorau mewn bywyd i bawb
- Cymunedau diogel a chyfeillgar
- Edrych ar ôl ac amddiffyn yr amgylchedd naturiol
- Llunio llwybrau newydd i ffyniant
- Annog ffyrdd o fyw iach

Mae gan y rhain bŵer gwirioneddol i sicrhau newid, dyma'r rhai sydd â'r brys mwyaf, ac mae'r dystiolaeth yn dweud wrthym fod angen grym cyfunol partneriaid y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus arnom i gyflawni a gwella lles.

Mae'r HSP yn gwneud cyfraniad hollbwysig at gyflawni'r dyheadau hyn, nid yn unig o ran lleihau ac atal digartrefedd a chefnogi pobl i fyw'n annibynnol, ond hefyd drwy weithio ar draws gwasanaethau a arweinir gan y cyngor a chyda'n partneriaid strategol, i helpu i drawsnewid yr ardal a chael effaith gadarnhaol ar les cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol. Mae *Cynllun Corfforaethol y Cyngor (2018-2022)* yn amlygu meysydd hollbwysig y mae'r HSP yn ymwneud â hwy:

- Gweithio gyda gwasanaethau cymdeithasol a phartneriaid ym maes iechyd, y gwasanaeth prawf a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig (RSLs) i gynnig cymorth integredig, a datblygu dull amlasiantaethol o leihau a lleddfu effeithiau tlodi

- Creu cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a chyflogaeth i'r rhai mwyaf agored i niwed mewn cymdeithas, gan gynnwys gweithio gydag ysgolion a lleoliadau addysgol eraill
- Gwella mynediad hawdd at wasanaethau rheoli dyledion ac arian, fel rhan o gyngor effeithlon ac ymatebol i gyflwyno buddion cymunedol.

Mae'r meysydd ffocws strategol hyn ar lefel cyngor hefyd wedi llunio'r meysydd a archwiliwyd yn yr Asesiad Anghenion.

Blaenoriaethau Rhanbarthol ar draws Gwent

Ymgymeryr â chynllunio a chomisiynu ar lefel ranbarthol hefyd. Mae hyn yn galluogi cyfuno arbenigedd, gwneud defnydd o arbedion maint, ac yn arbennig asesiad anghenion penodol grwpiau bach na fyddai'n gyfiawnadwy nac yn ddarbodus i ddatblygu neu gomisiynu gwasanaethau lleol ar wahân. Mae'r cysylltiadau cryf a ffurfiwyd gyda grwpiau strategol a phartneriaethau ar draws Gwent drwy drefniadau llywodraethu blaenorol Cefnogi Pobl wedi'u cryfhau ymhellach drwy sefydlu Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol (RHSCG) Gwent yn ystod 2020/2021. Rhestrir yr aelodaeth yn Atodiad 1, gan nodi ehangder cynhwysiant a chyfranogiad.

Mae pandemig COVID-19 wedi amlygu pwysigrwydd cydweithio a gweithio mewn partneriaeth rhwng HSP a Digartrefedd gyda phartneriaid ehangach ledled Gwent. Fe gyflymodd ffyrdd newydd o weithio mewn partneriaeth, er mwyn sicrhau bod dinasyddion yn gallu parhau i gael mynediad at wasanaethau i ddiwallu eu hanghenion yn ystod yr aflonyddwch a'r ansicrwydd a ddaeth yn sgil y pandemig.

Mae'r cysylltiadau strategol ffurfiol y mae'r RHSCG wedi'u gwneud â phartneriaid wedi'u darparu isod, yn dangos y dull cyflawn a chyfannol sy'n cael ei fabwysiadu ar gyfer comisiynu a darparu gwasanaethau Cymorth Tai:

- Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Awdurdod Lleol Gwent
- Rhaglen Plant a Chymunedau a'r Grant cysylltiedig
- Bwrdd Partneriaeth Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol Gwent
- Bwrdd Cynllunio Ardal Gwent ar gyfer Camddefnyddio Sylweddau
- Troseddau Troseddol a Bwrdd Cymunedau mwy Diogel Gwent
- Sector Rhentu Preifat gyda chynrychiolaeth o Gymdeithas Genedlaethol Landlordiaid Preswyl
- Partneriaeth Tai Strategol a Phartneriaeth Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu
- Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gwent

Mae gennym gysylltiadau da â Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gwent, gan ddod ag iechyd, gwasanaethau cymdeithasol, y trydydd sector a phartneriaid eraill ynghyd i frw ymlaen â darparu gwasanaethau integredig ar draws rhanbarthau.

Cyflwynodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol (BPRh). Drwyddynt rydym yn sicrhau “dull integredig o ddatblygu gwasanaethau, gofal a chymorth, sy’n canolbwyntio ar gyfleoedd ar gyfer atal ac ymyrraeth gynnar”.

Mae'r BPRh yn gyfrifol am gynnal asesiad anghenion y boblogaeth ar gyfer eu rhanbarth (fel y'u diffinnir gan y Ddeddf) a'r Aseidiadau Llesiant Lleol (Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) (2015)).

Mae'r aseidiadau hyn yn hanfodol i ategu'r gwaith o gynllunio, comisiynu a datblygu gwasanaethau HSP a cheir tystiolaeth bellach yn adran Aseiad Anghenion y strategaeth hon.

Mae cydweithredu rhanbarthol wedi arwain at Strategaeth Digartrefedd Gwent (gweler Atodiad 2 am grynodeb). Mae Deddf Tai Cymru (2014) yn gosod rhwymedigaeth ar bob Awdurdod Lleol yng Nghymru i gynnal Adolygiad o'u gwasanaethau digartrefedd a datblygu Strategaeth Digartrefedd.

Penderfynodd yr Awdurdodau Lleol yng Ngwent gydweithio, gan gronni eu hynni a'u hadnoddau, i gynnal Adolygiad o'u gwasanaethau ar draws y rhanbarth a datblygwyd Strategaeth Digartrefedd ranbarthol. Gan ddefnyddio'r adolygiadau a'r Strategaeth, lluniodd pob Awdurdod Lleol yng Ngwent eu cynlluniau pwrpasol eu hunain i gyflawni camau gweithredu penodol i fynd i'r afael â digartrefedd yn eu hardaloedd. Mae Strategaeth Digartrefedd yr Awdurdod Lleol 2018 – 2022 wedi'i hadolygu'n ddiweddar, ei diweddarau ac mae bellach wedi'i hymgorffori yn y Strategaeth hon.

Bydd y Tîm Cefnogi Pobl yn parhau i weithio'n agos gyda chydweithwyr yn y Tîm Atebion Tai i gynorthwyo i atal digartrefedd ym Mlaenau Gwent ac ar draws Rhanbarth Gwent trwy ddatblygu a chomisiynu gwasanaethau HSP ymatebol, arloesol ac effeithiol sy'n diwallu anghenion ein dinasyddion ar draws Blaenau Gwent a rhanbarth Gwent.

Cyd-destun Cenedlaethol, Deddfwriaethol a Pholisi

Fel fframwaith polisi trawsbynciol, mae'r Rhaglen Cymorth Tai yn cael ei llywio gan amrywiaeth o fentrau polisi a deddfwriaethol cenedlaethol, ynghyd â dysgu o'r deuddeg mis diwethaf. Rhoddir trosolwg o'r modd y mae polisi cenedlaethol yn llywio HSP Blaenau Gwent yn Atodiad 3.

Mae ysgogwyr polisi cenedlaethol nodedig ochr yn ochr â mentrau, gwasanaethau a chymorth yr ydym wedi'u darparu yn cynnwys:

Polisi neu ddeddfwriaeth genedlaethol	Sut mae wedi hysbysu comisiynu neu ddarparu gwasanaethau
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015	Mae cynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau HSP yn cyd-fynd ag egwyddorion y Ddeddf. Rydym yn gweithio ar y cyd â phartneriaid allweddol a phobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau i ddatblygu a darparu gwasanaethau cynaliadwy sy'n bodloni nid yn unig anghenion presennol ond hefyd anghenion ein dinasyddion ym Mlaenau Gwent yn y dyfodol.
Deddf Tai (Cymru) 2014, yn enwedig Rhan 2 o Ddeddf Tai (Cymru) 2014, sy'n canolbwyntio ar atal digartrefedd	Mae'r Tîm Cefnogi Pobl yn gweithio'n agos gyda'r Tîm Atebion Tai i sicrhau bod gwasanaethau HSP ataliol ac ymatebol yn cael eu darparu yn y fwrdeistref sy'n bodloni'r agenda strategol hon. Er enghraifft, mae ein hystod o wasanaethau cymorth lle bo'r angen yn darparu cymorth i bobl sy'n ddigartref neu dan fygythiad o ddigartrefedd. Rydym hefyd yn ariannu nifer o wasanaethau llety tymor byr yn y fwrdeistref fel yr hostel digartrefedd, lloches a chynllun tai â chymorth pobl ifanc.
Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014	Gwnaethom ariannu gweithwyr cymorth arbenigol sydd wedi'u lleoli yn y Tîm Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth Gofal Cymdeithasol i Oedolion (y 'drws blaen' i Wasanaethau Oedolion ym Mlaenau Gwent), gan gynnwys gweithiwr cymorth iechyd meddwl, VAWDASV (Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol), gweithiwr cymorth a gweithiwr cymorth tai. Mae'r gweithwyr cymorth yn sicrhau bod pobl yn cael cymorth amserol ac effeithiol sy'n eu hatal rhag gorfod defnyddio gwasanaethau statudol.
Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015	Rydym yn sicrhau bod gwasanaethau cymorth sy'n ymwneud â thai yn cael eu comisiynu sy'n cefnogi pobl yr effeithir arnynt gan drais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol. Rydym wedi parhau i ddatblygu ein gwasanaethau VAWDASV ymhellach ym Mlaenau Gwent. Mae ein darpariaeth lloches i fenywod bellach yn cefnogi pobl sydd wedi profi trais rhywiol. Rydym wedi cynyddu ein capasiti cymorth lle bo'r angen, wedi cyflwyno gweithiwr argyfwng, wedi datblygu eiddo gwasgaredig ac wedi gweithio ar gymorth VAWDASV pwrpasol yn Nhîm Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth Gwasanaethau Oedolion.
Cynllun cyflawni ar gyfer camddefnyddio sylweddau: 2019 - 2022	Mewn ymateb i'r cynllun cyflawni a'r pandemig COVID-19 rydym wedi gweithio mewn partneriaeth â Bwrdd Cynllunio Ardal (BCA) Gwent i ddatblygu gwasanaeth allgymorth grymusol i bobl sy'n byw mewn llety dros dro, ein hostel digartrefedd a chynlluniau llety â chymorth a ariennir gan HSP. Mae'r gwasanaeth yn sicrhau bod pobl yn gallu cael mynediad at gymorth amserol mewn perthynas â chamddefnyddio sylweddau er mwyn diwallu eu hanghenion.
Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016	Dim ond ym mis Ebrill 2021 y cafodd Bil Rhentu Cartrefi (Diwygio) (Cymru) Gydsyniad Brenhinol ac yna aeth i ymgynghoriad cyhoeddus. Mae'n arbennig o bwysig i denantiaid a landlordiaid o ran safoni cytundebau tenantiaeth a chontractau meddiannaeth. Nid yw'r canlyniadau wedi'u

cyhoeddi eto, er y cânt eu holrhain a'u gweithredu fel rhan o waith Grŵp Cynllunio HSP Blaenau Gwent.

Canllawiau Ymarfer Grant Cymorth Tai (2020)	Mae cyflwyno'r Canllawiau Ymarfer wedi trawsnewid y ffordd yr ydym yn comisiynu ac yn darparu gwasanaethau ym Mlaenau Gwent. Mae hyn yn cynnwys dull integredig pellach rhwng y Tîm Atebion Tai a Chefnogi Pobl, cyflwyno gwasanaethau mwy ymatebol a hyblyg sy'n diwallu anghenion pobl orau, a phwyslais pellach ar gydweithio â phartneriaid, rhanddeiliaid a phobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau.
---	---

Asesiad Anghenion

Proses Asesiad Anghenion

Mae'r asesiad anghenion llawn i'w weld ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent:

<https://www.blaenau-gwent.gov.uk/>

Darperir gwasanaethau a ariennir gan HSP gan asiantaethau statudol a gwirfoddol a rhaid eu hadeiladu o amgylch anghenion a dewisiadau defnyddwyr gwasanaethau lle bynnag y bo modd. Mae ymgynghori a gweithio mewn partneriaeth felly wedi bod yn ganolog i ddatblygiad y Strategaeth HSP, ochr yn ochr ag adolygiad helaeth o'r mewnwelediadau a'r dystiolaeth sydd ar gael. Rydym wedi mabwysiadu ymagwedd eang a chynhwysol at ddeall anghenion a heriau a brofir gan drigolion lleol, cymunedau, a'r asiantaethau sy'n bodoli i'w cefnogi.

Roedd y ffynonellau data a ddefnyddiwyd yn yr asesiad anghenion yn cynnwys:

- Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS)
- Defnydd Banc Bwyd a Phrydau Ysgol am Ddim
- Asesiad Llesiant Blaenau Gwent
- Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC)
- Asesiad Anghenion Poblogaeth Gwent 2018
- Data Digartrefedd a Thai Lleol
- Data Porth Cymorth Tai
- Canlyniadau'r Rhaglen Cymorth Tai
- Asesiad Anghenion Trais yn Erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) Gwent
- Ymchwil a Chyhoeddiadau Cenedlaethol
- Strategaethau Lleol a Rhanbarthol Allweddol:

- Cynllun Llesiant Lleol
- Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV)
- Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn Cam 3: Cynllun Cyflawni Blaenau Gwent (2015 i 2023)
- Strategaeth Digartrefedd Gwent 2018
- Cam II Cynlluniau Digartrefedd
- Yn ogystal ag adborth gan Ddefnyddwyr Gwasanaethau a Rhanddeiliaid (gweler yr Adran Ymgysylltu â Rhanddeiliaid)

Canfyddiadau Allweddol

Lefelau uwch o alw, gan gynnwys anghenion cymhleth a lluosog

Mae'r galw am wasanaethau yn uchel ar hyn o bryd ac yn debygol o gynyddu ymhellach yn y tymor byr, oherwydd y pwysau a grëwyd o ganlyniad i'r pandemig coronafeirws, megis lefel digartrefedd, iechyd meddwl gwael a phwysau ariannol.

Er gwaethaf llwyddiant rhai dulliau ataliol, mae lefelau digartrefedd yn dal i fod yn bryder, gan roi pwysau sylweddol ar y gwasanaeth tai, tra bod gan ddefnyddwyr gwasanaethau sy'n cael cymorth yn aml anghenion mwy cymhleth, gan arwain at gynnydd o 55% yn yr estyniadau cymorth.

Bydd angen adolygiadau rheolaidd o'r ddarpariaeth bresennol i sicrhau bod gwasanaethau'n addas i'r diben, yn blaengynllunio ac yn bodloni'r angen presennol a'r angen sy'n dod i'r amlwg. Bydd dulliau ataliol a gwaith aml-asiantaeth yn hanfodol ar gyfer mynd i'r afael yn effeithiol â rhai o'r anghenion a nodwyd, yn ogystal ag adeiladu ar arfer da presennol a gwella a datblygu mecanweithiau a gwasanaethau cymorth ymhellach.

Ehangu anghydraddoldebau ac amddifadedd

Mae Blaenau Gwent wedi dod yn lle o angen cymysg ac amrywiol, yn cynnwys ardaloedd o gyfoeth cymharol yn aml yn agos at ardaloedd o dlodi ac amddifadedd sylweddol. Helpodd yr asesiad i nodi lleoliad y cymunedau mwyaf difreintiedig ym Mlaenau Gwent a chadarnhaodd y wybodaeth bresennol y bydd pobl yn yr ardaloedd hyn yn aml yn profi anawsterau lluosog.

Mae Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC, 2019) yn dangos bod gan Flaenau Gwent ganran uchel o'i Hardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs) yn yr 20%, 30% a 50% mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae ganddi gyfradd nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal (nifer y bobl sy'n hawlio budd-dal yn bennaf oherwydd eu bod yn ddi-waith) o 6.3% – yr ail uchaf yng Nghymru.

Bydd angen i'r rhaglen HSP barhau i gefnogi'r grwpiau hyn a nodwyd a chanolbwyntio ar ddarparu'r gwasanaethau hynny a fydd yn eu cefnogi a'u grymuso orau i wella eu sefyllfa. Mae hyn yn cynnwys mynd i'r afael â chynhwysiant ariannol, y defnydd o fanciau bwyd, darparu mwy o opsiynau tai fforddiadwy, yn enwedig i aelwydydd sengl ifanc ac sy'n arbennig o agored i niwed.

Cyflenwad a diffyg llety addas

Mae cyflenwad tai yn parhau i fod yn un o'r heriau mwyaf ar gyfer mynd i'r afael â'r angen am dai ac er bod Blaenau Gwent wedi cael llwyddiant sylweddol wrth atal digartrefedd, mae'r gallu i'w leddfu yn parhau i fod yn her lawer anoddach, oherwydd y nifer cyfyngedig o lety sydd ar gael.

Mae hyn yn arbennig o arwyddocaol ar gyfer aelwydydd un person, fel y dangosir gan y lefelau uwch o bobl sengl sy'n cysgu allan, yn cyflwyno eu bod yn ddigartref i'r awdurdod lleol, yn byw mewn llety dros dro neu'n chwilio am dai drwy'r gofrestr tai gyffredin. Oni bai bod mwy yn cael ei wneud i fynd i'r afael â'r diffyg llety, mae hwn yn faes y bydd galw amdano a fydd yn parhau yn y dyfodol.

Mae prisiau tai a gwerthoedd rhent yn golygu bod mynediad yn anfforddiadwy mewn rhai rhannau o'r fwrdeistref. Yn ogystal, mae effeithiau diwygio budd-daliadau lles wedi effeithio ymhellach ar fynediad i'r sector rhentu cymdeithasol, yn enwedig ar gyfer rhentwyr iau, gan wneud deiliadaeth a arferai fod yn fforddiadwy yn anos ei chyrchu a'i chynnal.

Dim ond trwy ddull cydunol a chyfunol y gellir darparu llety addas gyda'r holl bartneriaid allweddol yn cydweithio i archwilio a darparu modelau llety newydd.

Dulliau aml-asiantaeth ac adnoddau cyfyngedig

Mae mwy o ddefnyddwyr gwasanaethau angen cymorth am gyfnod hwy ac mae mwy o alw am rai anghenion cymorth allweddol nag eraill, gan roi mwy o bwysau ar yr adnoddau sydd ar gael. Gall y Gwasanaeth Tai a HSP fynd i'r afael â rhai o'r anghenion hyn, ond mae angen ymagwedd amlasiantaethol ar gyfer anghenion mwy cymhleth eraill.

Mae ymateb i anghenion plant sy'n derbyn gofal ym Mlaenau Gwent yn dal yn flaenoriaeth. Ceir ymrwymiad i weithio gyda phartneriaid ar draws y system cyfiawnder ieuenctid, gwasanaethau cymdeithasol, iechyd ac addysg.

Nodwyd bod comisiynu gwasanaethau VAWDASV arbenigol yng Ngwent yn gymhleth, yn cael ei ddarparu gan bartion lluosog, gyda risg o ddyblygu, bylchau yn y cymorth ac o bosibl ddim yn diwallu anghenion neu'n sicrhau diogelwch y rhai sy'n cyrchu cymorth.

Mae pwysigrwydd datblygu darpariaeth gwasanaeth cydgysylltiedig wedi'i wneud yn glir drwy gydol yr asesiad hwn a thrwy ymgysylltu â rhanddeiliaid a phartneriaid. Ceir consensws y

bydd angen i asiantaethau a gwasanaethau partner gydweithio'n ddi-dor; nid yn unig gwella canlyniadau pobl, ond arwain at ddarpariaeth fwy effeithlon ac effeithiol.

Grwpiau agored i niwed ac ardaloedd lle mae galw mawr

Mae data'n dangos bod gan rai mathau o ddefnyddwyr gwasanaethau lefel uwch neu fwy cymhleth o angen nag eraill:

- Aelwydydd person sengl, a effeithir yn arbennig gan gyflenwad digonol o opsiynau llety addas a fforddiadwy
- Y rhai â phroblemau iechyd meddwl, sy'n gofyn am sgiliau a chapasiti ar draws gwasanaethau cymorth i fynd i'r afael ag anghenion a gyflwynir
- Pobl ifanc sy'n gadael gofal neu fathau eraill o sefydliad yw un o'r prif resymau dros ddigartrefedd ieuencid, ac mae pobl ifanc yn fwy tebygol o brofi amddifadedd na grwpiau oedran eraill
- Mae cam-drin sy'n gysylltiedig â VAWDASV yn parhau i fod yn uchel, heb ei gynorthwyo gan amrywiadau yn y ddarpariaeth ar draws awdurdodau lleol, yn ogystal â'r angen i wella cipio data ac ansawdd
- Yn gyffredin ar draws llawer o awdurdodau lleol, mae cyfran gynyddol o bobl hŷn yn effeithio ar gymhlethdod a maint yr angen, ynghyd ag angen am gydgyssylltu aml-asiantaeth

Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Mae Blaenau Gwent, mewn partneriaeth â'i bartneriaid yng Ngwent, yn ymgynghori ac yn ymgysylltu'n rheolaidd â rhanddeiliaid i adolygu gwasanaethau'n barhaus a nodi blaenoriaethau.

MECANWEITHIAU AR GYFER YMGYSYLLTU AC ADBORTH

Gan gydnabod ei bod yn debygol y bydd gan rhanddeiliaid a phartneriaid amrywiaeth o ddewisiadau o ran sut y maent yn hoffi cael eu cynnwys, rydym wedi defnyddio sawl dull o gasglu safbwyntiau, adborth a mewnwediadau.

Mae hyn yn cynnwys:

- Adborth Arolwg Defnyddwyr Gwasanaethau Gwent 2020 a 2021
- Adborth Rhanddeiliaid Gwent 2020 a 2021
- Gweithdy lleol Blaenau Gwent gyda'i ddarparwyr HSP
- Adborth adolygu gwasanaeth rheolaidd gan Dîm Comisiynu Cefnogi Pobl HSP
- Adborth monitro gwasanaeth parhaus o fewn Blaenau Gwent, i asesu profiad defnyddwyr gwasanaethau a'r canlyniadau a gyflawnwyd
- Gwaith parhaus ac ymgynghori ag aelodau Grŵp Cynllunio HSP Blaenau Gwent, sy'n cynnwys cynrychiolaeth o:

- Tai

- Gwasanaethau Plant a Chymdeithasol
  - Iechyd
  - Gwasanaethau Prawf
  - Grant Plant a Chymunedau
  - Landlordiaid
  - Darparwyr Cymorth (yn seiliedig ar lety)
  - Darparwyr Cymorth (cymorth lle bo'r angen)
- Cynllunio a chomisiynu gweithredol ar y cyd ar draws ystod ehangach o bartneriaid o fewn Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol Gwent, a restrir yn Atodiad 1. Mae hyn yn cynnwys cynrychiolaeth o:
    - Heddlu Gwent
    - Bwrdd Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau
    - Bwrdd Partneriaeth Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol
    - Darparwyr cymorth hirdymor a thymor byr a landlordiaid tai cymdeithasol
    - Trydydd sector
    - Cynrychiolaeth defnyddwyr gwasanaethau

Mae ein dulliau ymgysylltu a'n trywyddau ymholi yn gyson â'r uchelgeisiau a'r disgwyliadau a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, gan gynnwys y Saith Nod Llesiant, a'r Pum Ffordd o Weithio. Mae Grŵp Cynllunio HSP Blaenau Gwent wedi ymrwmo i'r egwyddorion a ganlyn, sy'n cyd-fynd i raddau helaeth â'r Ddeddf:

1. Mae gwasanaethau HSP yn effeithlon ac yn effeithiol ac yn bodloni anghenion amrywiol pobl agored i niwed ym Mlaenau Gwent
2. Mae cydgynhyrchu a chydweithio yn ganolog i ddatblygu a darparu gwasanaethau
3. Rhoddir lle canolog i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau yn y Rhaglen Cymorth Tai
4. Deellir anghenion cymorth tai pobl agored i niwed ym Mlaenau Gwent a cheir tystiolaeth ohonynt
5. Mabwysiadir fframwaith cynhwysol ar gyfer cynllunio a chomisiynu gwasanaethau HSP
6. Hyrwyddir creadigrwydd ac arloesedd wrth gomisiynu gwasanaethau HSP

[Adborth Defnyddwyr Gwasanaethau](#)

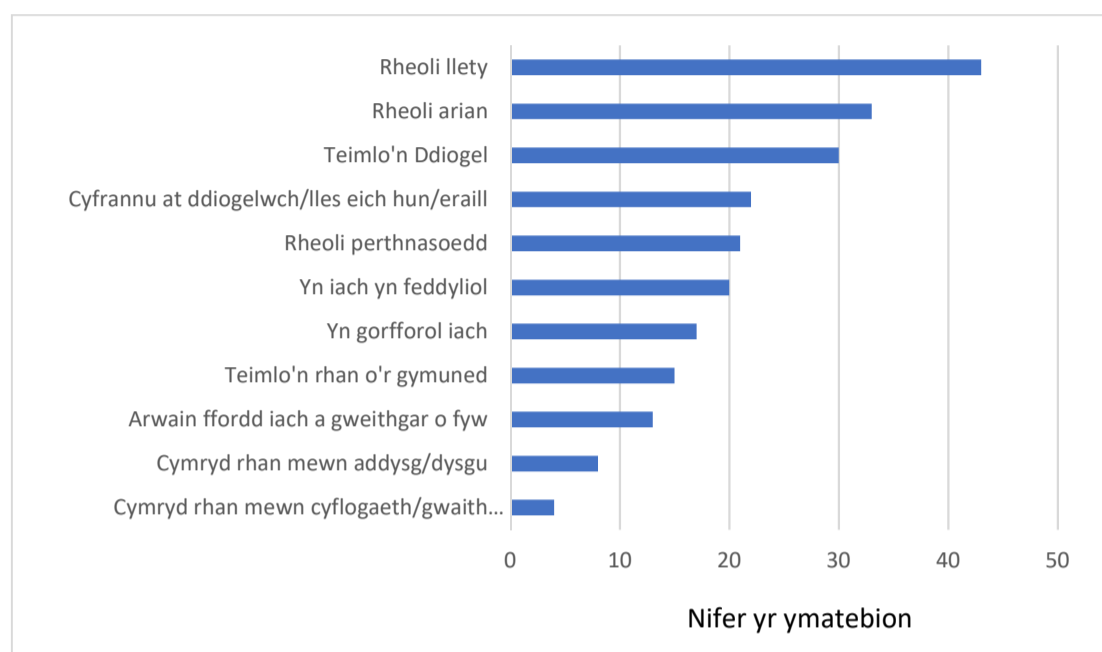
Tra gwneir pob ymdrech i gyflunio gwasanaethau i ddiwallu anghenion y rhai sy'n eu defnyddio, y bobl eu hunain sy'n derbyn gwasanaethau sy'n dod â mewnwleidiad uniongyrchol i brofiad y gwasanaethau hyn. Maen nhw wedi byw a chael profiad ohonyn nhw ac maen nhw yn y sefyllfa orau i wybod beth sy'n gweithio, beth sydd ddim yn gweithio, sut

mae'n eu cefnogi nhw drwy'r heriau maen nhw'n eu hwynebu a pha welliannau sydd angen eu gwneud.

Mae Blaenau Gwent, mewn partneriaeth â'i bartneriaid yng Ngwent, yn ymgynghori ac yn ymgysylltu'n rheolaidd â rhanddeiliaid i adolygu gwasanaethau'n barhaus a nodi blaenoriaethau.

Mae'r canlynol o'r Arolwg Defnyddwyr Gwasanaethau (2020) yn dangos y materion allweddol y mae pobl yn ymgodymu â nhw.

Golwg wedi'i blaenoriaethu o anghenion defnyddwyr gwasanaethau yn seiliedig ar Arolwg Defnyddwyr Gwasanaethau Gwent

Oherwydd cyfyngiadau COVID-19 symudodd y digwyddiad ymgysylltu defnyddwyr gwasanaethau arferol ar-lein. Cwblhawyd cyfanswm o 352 o holiaduron yn 2020 ar draws Gwent, gyda 52 ohonynt yn byw ym Mlaenau Gwent, gyda 182 yn eu cwblhau yn 2021. Rheoli llety, rheoli arian a themlo'n ddiogel oedd y prif feysydd cymorth a nodwyd.

Rhwysterau i gymorth, difyg ymgysylltu a grwpiau ymylol

Mae adborth wedi bod yn gadarnhaol am y ffyrdd newydd o weithio rhithwir ac mae defnyddwyr gwasanaethau wedi dweud y byddai'n well ganddynt gadw'r cymorth rhithwir gyda chyfuniad o gymorth dros y ffôn, apiau symudol (e.e. WhatsApp), galwadau fideo (e.e. FaceTime) a rhai ymweliadau wyneb i wyneb.

Er bod llawer wedi gwerthfawrogi ffyrdd gwell o gael mynediad at gymorth, yn enwedig yn ddigidol, mae rhai unigolion yn parhau i fod ar y cyrion ac yn cael trafferth cael mynediad at wasanaethau neu ymgysylltu â nhw. Amlygodd ymgysylltiad defnyddwyr gwasanaethau, er bod mynediad wedi bod yn syml, mai cyfyngedig oedd gwybodaeth am y gwasanaethau sydd

ar gael. Mae cynhwysiant digidol yn faes lle mae angen cynyddol, yn enwedig gyda mwy a mwy o wasanaethau'n cael eu darparu ar-lein. Yn dilyn arolwg 2021 a oedd yn canolbwyntio ar y maes hwn, cytunwyd ar saith blaenoriaeth gan yr RHSCG i wella cynhwysiant digidol a dileu rhwystrau i ymgysylltu ag ymgynghoriad.

Y tu hwnt i ymgynghori ac ymgysylltu, o ran darparu a chyflenwi gwasanaethau cymorth, wyneb yn wyneb yw'r dull a ffefrir o hyd ac nid oedd archwilio dulliau mwy digidol yn rhywbeth yr oedd llawer o ymatebwyr yn awyddus i'w groesawu.

Nodwyd iechyd meddwl fel rhwystr, a gadarnhawyd gan ddadansoddiad o'r data a oedd yn cefnogi adroddiadau bod nifer gymharol uchel o ymgeiswyr digartref yn ymddieithrio neu na ellid cysylltu â hwy cyn cyrraedd canlyniad boddhaol, gan arwain at atgyfeiriadau am gymorth yn cael eu gwrthod.

Mynediad at gymorth

Amlygodd canlyniadau arolwg defnyddwyr gwasanaethau 2021 fod yr holl ymatebwyr ym Mlaenau Gwent naill ai'n Hapus neu'n Hapus lawn gyda'r gwasanaethau yr oeddent wedi'u derbyn drwy'r rhaglen HSP. Yn yr un modd, rydym wedi nodi'r angen i wella mynediad at gymorth – o nodi angen, i ddeall y cymorth sydd ar gael, ac yna teilwra'r cymorth i ddiwallu anghenion unigol:

1. O safbwynt defnyddiwr gwasanaethau, roedd galw am well marchnata neu godi ymwybyddiaeth o natur y gwasanaethau cymorth sydd ar gael.
2. Ar gyfer defnyddwyr gwasanaethau, roedd cynyddu capasiti a lleihau amseroedd aros am gymorth yn flaenoriaeth a ddeilliodd o ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau.
3. Mae nifer y bobl sydd angen lefelau cymorth mwy arbenigol wedi dod yn faes o bwysau ychwanegol ar wasanaethau ac fe'i hamlygwyd yn glir trwy'r ymgysylltu â rhanddeiliaid, gyda llawer o ddarparwyr yn cael trafferth cynorthwyo defnyddwyr gwasanaethau i gael mynediad at y cymorth arbenigol sydd ei angen arnynt.
4. Unwaith y bydd cymorth wedi'i gyrchu, mae'n amlwg nad yw'r un peth yn gweddu i bawb. Roedd darparu cymorth lefel isel am gyfnod hwy yn faes a awgrymwyd ar gyfer gwella, yn ogystal â darparu cymorth mwy dwys a lefelau uwch o gyswllt. Yn amlwg, bydd angen i natur yr angen, ac felly, y cymorth amrywio o ran hyd a dwyster – dull gweithredu wedi'i deilwra, y tu hwnt i gael ei ragnodi gan drothwyon gwasanaeth neu brotocolau safonol.

Ehangu'r ystod cymorth

Daeth rhai o'r themâu canlynol i'r amlwg drwy waith monitro gwasanaethau er mwyn deall profiad defnyddwyr gwasanaethau, yn ogystal ag adolygiadau gwasanaeth i sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol:

- Mae pobl eisiau cymorth hyblyg ac ymatebol sydd ar gael ac yn hygyrch y tu allan i oriau traddodiadol
- Mae'r angen am gymorth emosiynol ychwanegol, mynd i'r afael ag arwahanrwydd a rheoli iechyd meddwl wedi ehangu yn ystod y pandemig, wedi'i wella gan barhad gweithwyr cymorth i sefydlu perthnasoedd sy'n seiliedig ar ymddiriedaeth
- Ar yr un pryd, yr angen am fewnwelediad a gwybodaeth bragmatig am brosesau budd-daliadau, a chael mynediad at wasanaethau mwy arbenigol i fynd i'r afael ag anghenion cymhleth neu luosog – gan gynnwys gwell cymorth amlasiantaethol.

Mae'r ffocws hwn ar fynediad, darparu gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn a chymorth ymatebol, amlasiantaethol yn llifo drwodd i'n blaenoriaethau a'n hamcanion strategol.

Adborth Rhanddeiliaid

Yn ogystal ag ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau, rydym yn ymgynghori'n rheolaidd â darparwyr a rhanddeiliaid allweddol eraill am y gwasanaethau a ddarperir yn lleol, i bennu meysydd pwysau a galw, bylchau yn y ddarpariaeth a blaenoriaethau sy'n dod i'r amlwg. Mae hyn o fewn Blaenau Gwent ac yn rhanbarthol.

Cynhaliodd Blaenau Gwent weithdy gyda'i ddarparwyr HSP i archwilio eu pryderon a'u blaenoriaethau, yn enwedig wrth fyfyrion ar yr heriau newydd a ddaeth i'r amlwg, a waethygydd gan y pandemig coronafeirws, a sut i greu gwell gwytnwch wrth symud ymlaen.

Mae darparwyr wedi gweld cynnydd mewn cleientiaid cymorth lle bo'r angen, er enghraifft trwy:

- perchnogion tai yn cael anawsterau ariannol oherwydd bod ffyrlo yn dod i ben
- anghenion dwysach o ran iechyd meddwl, camddefnyddio sylweddau a cham-drin domestig
- galluogi pobl iau 16-30 oed i gael mynediad at wasanaethau

Mae newid i ddulliau cymorth digidol wedi galluogi darparwyr i gefnogi mwy o bobl gan dreulio llai o amser yn teithio, er fel y canfuwyd yn adborth defnyddwyr gwasanaethau, nid oedd hyn yn addas i bawb, gyda rhai cleientiaid agored i niwed heb ymgysylltu yn ogystal â methu â gwneud gwiriadau gweledol.

Roedd anghenion penodol darparwyr Blaenau Gwent yn cynnwys:

- Diffyg opsiynau tai:
  - tai fforddiadwy
  - llety 1-3 gwely
  - cam i lawr o lety â chymorth i bobl agored i niwed (e.e. anghenion iechyd meddwl) i fyw'n fwy annibynnol yn y gymuned gyda/heb gymorth
- Blaenoriaeth Tai yn Gyntaf ar gyfer grwpiau cleientiaid cymhleth
- Cymorth anstatudol i bobl ifanc ag anawsterau dysgu neu anableddau

Roedd y darparwyr eu hunain yn wynebu heriau o ran y gweithlu, er enghraifft recriwtio, cadw a hyfforddi, yr effeithiwyd arnynt gan lwythi gwaith uchel a llai o allu i ddiwallu anghenion cleientiaid cymhleth sydd angen gwasanaethau arbenigol.

Roedd angen mwy o weithio trawsffiniol:

- mwy o gydweithredu a chydweithio ag ystod eang o bartneriaid, gan rannu gwybodaeth a data
- hyrwyddo a marchnata gwasanaethau a'u heffaith gadarnhaol
- gwell hygyrchedd a dulliau digidol gynhwysol i nodi opsiynau a sicrhau cymorth.

Roedd y canfyddiadau lleol hyn yn gyson ag adborth rhanddeiliaid Gwent, gan gynnwys yr angen i ddatblygu opsiynau llety, dulliau amlasiantaethol mwy cydweithredol a'r gallu i fynd i'r afael ag anghenion cymhleth yn cael ei amlygu. Galwyd ar wasanaethau arbenigol i ymateb i:

- Anghenion cymhleth yn enwedig y rhai sy'n cysgu allan a'r rhai sydd â diagnosis deuol
- Cynyddu opsiynau llety a chymorth i'r rhai sy'n gadael carchar
- Datblygu ac ehangu'r ystod o wasanaethau iechyd meddwl sydd ar gael
- Cynyddu llety a gwasanaethau i'r rhai y mae VAWDASV yn effeithio arnynt, gan gynnwys dioddefwyr gwrywaidd, y rhai sy'n cael eu hecsbloetio'n rhywiol a dioddefwyr caethwasiaeth fodern
- Darparu ystod ehangach o wasanaethau i'r rhai ag anableddau.

Pwysleisiwyd ymyriadau cynnar a dulliau ataliol hefyd, a phwysleisiodd ymatebwyr bwysigrwydd gwasanaethau sy'n cael eu harwain gan gleientiaid, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, ac sy'n blaenoriaethu anghenion yr unigolyn.

Mae'r canfyddiadau hyn yn llifo drwodd i'r broses o flaenoriaethu ein hamcanion strategol.

Casgliadau a Chrynodeb o'r Datganiad Anghenion

O'r asesiadau anghenion cynhwysfawr, ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau a rhanddeiliaid, mae rhai anghenion cyson ac amlwg y bydd angen mynd i'r afael â nhw dros y pedair blynedd nesaf. Mae'r rhain yn cynnwys yr angen i:

- Gwella'r ystod o dai fforddiadwy a dewisiadau llety addas
- Ymyrryd yn gynnar i osgoi problemau rhag gwaethygu i bwynt o argyfwng neu angen mwy dwys, gan gynnwys lleihau digartrefedd a chysgu allan
- Deall ac ymateb i anghenion defnyddwyr gwasanaethau sydd ag anghenion neu faterion mwy cymhleth
- Lleihau'r bylchau rhwng darparwyr gwasanaethau, gwella gwasanaethau cydgysylltiedig a chymorth trwy gynllunio aml-asiantaeth, darpariaeth a chyfnewid gwybodaeth
- Gwella'r modd o ddatblygu atebion sy'n canolbwyntio mwy ar yr unigolyn, gan gydnabod bod cymorth yn debygol o fod yn fwy effeithiol pan fydd yn hybu gwynwch personol a'i fod wedi'i dargedu i fynd i'r afael ag anghenion personol a nodwyd
- Manteisio ar y datblygiadau arloesol sydd wedi dod yn sgil pandemig COVID-19, gan sicrhau datblygu cynhwysiant digidol, parhau i ddarparu amrywiaeth o ddulliau i dderbyn cymorth a sicrhau nad oes neb yn cael ei adael ar ôl

Trwy weithredu ei Gynllun Digartrefedd Cam II a'r strategaeth HSP, bydd Blaenau Gwent yn parhau i weithio i ddiwallu anghenion statudol aelwydydd sydd angen cymorth gan yr awdurdod lleol.

I ddechrau, mae'r cynllun yn ceisio cynyddu gwasanaethau ymyrryd i atal digartrefedd rhag digwydd. Lle nad yw hyn yn bosibl, byddwn yn ceisio darparu mwy o drefniadau i leihau'r amser a dreulir mewn llety dros dro, tra'n cysylltu â gwasanaethau cymorth i fynd i'r afael ag anghenion unigolion, gan gefnogi egwyddorion ailgartrefu cyflym.

Mae'r strategaeth yn nodi rhai blaenoriaethau penodol a fydd yn cefnogi'r ddarpariaeth o anghenion statudol, gan adeiladu ar y dulliau ataliol sydd eisoes yn eu lle ac annog: datblygu mwy o ddarpariaeth llety; datblygu cynllun ailgartrefu cyflym; a chynyddu a datblygu'r ystod o wasanaethau atal digartrefedd wedi'u targedu.

Mae Blaenau Gwent eisoes wedi datblygu nifer o bartneriaethau effeithiol ar sail leol a rhanbarthol sy'n darparu gwasanaethau pwrpasol lle mae angen penodol wedi'i nodi. Bydd yn bwysig parhau â'r dulliau cydweithredol hyn, a pharhau i gysylltu ag asiantaethau ehangach. Byddwn yn datblygu ein gwaith partneriaeth ymhellach ac yn gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael wrth ddatblygu'r Cynllun Cyflawni a gweithio i fodloni gofynion y presennol a'r dyfodol.

Asesiadau Effaith

Manylir ar Asesiad Effaith Strategaeth y Rhaglen Cymorth Tai llawn mewn dogfen ar wahân sydd hefyd yn cwmpasu'r asesiad Iaith Gymraeg ac Asesiad Effaith ar Hawliau Plant. Y bwriad yma yw rhoi trosolwg digonol i roi sicrwydd nad yw canlyniadau tebygol y strategaeth hon yn cael effaith negyddol ar rai grwpiau neu rannau o'r cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu.

Proses Asesiad Effaith

Mae hon yn strategaeth newydd sydd wedi'i datblygu'n lleol yn wahanol i unrhyw gynlluniau a gyhoeddwyd yn flaenorol. Ategir y strategaeth gan adolygiad helaeth o wasanaethau, rhanddeiliaid a darparwyr ac mae'r ymchwil hwn wedi cyfeirio datblygiad ein camau gweithredu lleol a rhanbarthol ar gyfer y pedair blynedd i ddod.

Mae'r ymarfer ymgynghori helaeth a gynhaliwyd i ddatblygu'r Strategaeth HSP wedi rhoi gwybodaeth dda i ni fel y gallwn ddylunio a datblygu gwasanaethau a chamau gweithredu sy'n briodol i ddiwallu'r angen a nodwyd a lliniaru canlyniadau negyddol anfwriadol posibl.

Ymgynghorwyd ac ymgysylltwyd â defnyddwyr gwasanaethau, rhanddeiliaid, asiantaethau partner a darparwyr cymorth drwy amrywiaeth o brosesau ymgynghori, gan gynnwys:

- Ymgynghori â Rhanddeiliaid
  - Arolwg Rhanddeiliaid (2020 a 2021)
  - Fforymau Darparwyr
  - Cyfarfodydd Partneriaeth Chwarterol
  - Gwerthusiadau Gwasanaeth ac Ymweliadau Monitro Contractau
  - Grŵp Cynllunio Cymorth Tai

- Ymgynghoriadau Defnyddwyr Gwasanaethau
  - Arolwg Defnyddwyr Gwasanaethau (2020 a 2021)
  - Adborth/Holiaduron Defnyddwyr Gwasanaethau
  - Gwerthusiadau Gwasanaeth ac Ymweliadau Monitro Contractau

Mae'r data a gasglwyd oddi wrth ddefnyddwyr gwasanaethau yn ddiennw. Rhoddwyd briff i'r holl asiantaethau statudol a gwirfoddol a gynorthwyodd i gynnal yr arolygon i helpu i sicrhau bod caniatâd defnyddwyr gwasanaethau yn cael ei hysbysu'n llawn a bod pawb yn cymryd rhan yn gydsyniol. Dadansoddwyd yr holl wybodaeth a gasglwyd gydag elfennau sylfaenol yn cael eu tynnu allan, i strwythuro'r Strategaeth HSP.

Rydym yn fodlon bod yr holl wybodaeth sydd ar gael gan ddefnyddwyr gwasanaethau, rhanddeiliaid, swyddogion a staff wedi'i hystyried wrth baratoi'r Strategaeth HSP. Rydym hefyd yn ymwybodol bod cyfyngiadau casglu data yn bodoli, fel y rhai ar gyfer y rhai sy'n cysgu allan. Rydym yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr yn ein Tîm Atebion Tai i benderfynu sut y gallwn wella'r broses o gasglu data a dadansoddi anghenion ar gyfer pobl sy'n cysgu ar y stryd.

Canfyddiadau Allweddol

Asesiadau a gynhaliwyd	Effeithiau posibl	Camau lliniaru
<ul style="list-style-type: none"> • Effaith cydraddoldeb • Asesiad Llety Sipsiwn a Theithwyr • Strategaeth a Chynllun Pobl Hŷn • Strategaeth a Chynllun Digartrefedd • Strategaeth a Chynllun Pobl Ifanc • Grant Addasiadau Tai a Chyfleusterau i'r Anabl • Cynllun Ffoaduriaid a Cheiswyr Lloches • Adolygiad Gwasanaethau Troseddwyr • Asesiad Anghenion VAWDASV 	<ul style="list-style-type: none"> • Risg o dan-adrodd ac asesiadau anghenion a fethwyd gan grwpiau bregus • Nid yw partneriaid HSP yn deall anghenion grwpiau agored i niwed yn llawn ac nid ydynt yn ymateb yn sensitif iddynt oherwydd diffyg ymwybyddiaeth • Nid yw tueddiadau a newidiadau sy'n dod i'r amlwg yn nemograffeg ac anghenion poblogaeth rhanbarthol ac ardal-benodol ddim yn cael eu dal na'u hadlewyrchu mewn cynlluniau cyflawni • Prinder llety ar gyfer pobl ag anghenion penodol (e.e. anabledau, anawsterau dysgu, plant a phobl ifanc) • Anfforddiadwyedd llety neu dai wedi'u rhentu • Her o ran atal digartrefedd neu gael mynediad at gymorth i'r rhai sy'n ymddieithrio neu'n amharod i gael mynediad at gymorth y cyngor (e.e. pobl ifanc agored i niwed; y rhai ag iechyd meddwl neu gaethiwed) 	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i fonitro data cydraddoldeb er mwyn sicrhau bod yr HSP yn berthnasol ac yn cael effaith gadarnhaol ar holl ddefnyddwyr gwasanaethau nawr ac yn y dyfodol • Gwella ymwybyddiaeth a hyrwyddo hyfforddiant ymwybyddiaeth ddiwylliannol ar draws partneriaid a darparwyr strategol • Gweithio gyda'r Tîm Atebion Tai i wella casglu data a dadansoddi anghenion ar gyfer y rhai sy'n cysgu allan a grwpiau eraill sy'n anodd eu holrhain • Monitro canlyniadau HSP a setiau data statudol WHO12 • Sicrhau bod holl waith partneriaeth HSP yn cynnwys llwybrau cyfrinachol a llwybrau ar gyfer grwpiau amrywiol • Parhau i arloesi cynigion gwasanaeth a gwella llwybrau i gael mynediad at gymorth wedi'i deilwra

Blaenoriaethau Strategol

Blaenoriaethau Strategol HSP Blaenau Gwent

Mae ein blaenoriaethau ar gyfer darparu HSP a gwasanaethau Atal Digartrefedd wedi'u llywio gan yr asesiad anghenion lleol a rhanbarthol a'r ymgysylltu â rhanddeiliaid a gynhaliwyd. Mae hefyd wedi cael ei hysbysu gan ofynion polisi ehangach cenedlaethol, rhanbarthol a lleol megis symud i ailgartrefu cyflym.

BLAENORIAETHAU STRATEGOL HSP BLAENAU GWENT

Blaenoriaeth 1	Helpu i wella mynediad at dai amserol, addas a fforddiadwy
Blaenoriaeth 2	Gwella ymhellach y ddarpariaeth o wasanaethau cymorth tai sy'n arloesol, yn effeithiol ac yn ymatebol o ansawdd uchel
Blaenoriaeth 3	Lleihau digartrefedd a'i atal trwy ymyrraeth gynnar
Blaenoriaeth 4	Sicrhau gwasanaethau cymorth digartrefedd a thai sy'n deg, yn gyfartal ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn
Blaenoriaeth 5	Cryfhau ymhellach y cydweithio gyda'n partneriaid wrth gynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau

Rhesymeg ar gyfer ein blaenoriaethau:

1. *Helpu i wella mynediad at dai amserol, addas a fforddiadwy*

Mae helpu pobl i fyw'n annibynnol yn y gymuned yn hanfodol i'r HSP. Mae hyn yn cynnwys nid yn unig mynediad ond hefyd asesu a dylanwadu ar gyflenwad a llety addas. Mae'r blaenoriaeth hon yn adlewyrchu pwyslais Blaenau Gwent ar ailgartrefu cyflym a datblygiad ein Cynllun Ailgartrefu Cyflym. Mae ein hasesiad anghenion wedi dangos bod angen eiddo fforddiadwy 1 – 3 ystafell wely, llety cam-i-lawr o dai â chymorth, tai yn gyntaf i bobl ag anghenion cymhleth a llety a chymorth pwrpasol i bobl ag anawsterau dysgu. Byddwn yn parhau i weithio gyda landlordiaid yn y sector rhentu cymdeithasol a phreifat i gynnal tenantiaethau a chynyddu mynediad at dai fforddiadwy.

2. *Gwella ymhellach y ddarpariaeth o wasanaethau cymorth tai sydd o ansawdd uchel, yn arloesol, yn effeithiol ac yn ymatebol*

Gwyddom fod amseroldeb ac addasrwydd cymorth yn rhywbeth y mae ein defnyddwyr gwasanaethau yn dibynnu arno. Byddwn yn parhau i arloesi ein harlwy wrth i ni ddod i wybod mwy am anghenion defnyddwyr, ac wrth i dechnolegau newydd ddatgloi'r gallu i gefnogi pobl mewn ffyrdd newydd ac ymatebol. Mae ein hasesiad anghenion wedi dangos tystiolaeth am y tro cyntaf am gymorth lle bo'r angen i

berchnogion tai y mae'r pandemig COVID-19 a'r cynllun ffyrlo wedi effeithio ar eu bywoliaeth. Bu cynnydd pellach yn y galw am wasanaethau cymorth cysylltiedig â thai i bobl â phroblemau iechyd meddwl, pobl ifanc, pobl y mae VAWDASV yn effeithio arnynt a phobl â phroblemau camddefnyddio sylweddau. Byddwn yn parhau i wneud y mwyaf o fynediad at ystod o gymorth a chodi ymwybyddiaeth o'r gwasanaethau grant cymorth tai, gan annog hunangymorth a gwydnwch.

3. *Lleihau digartrefedd a'i atal trwy ymyrraeth gynnar*

Mae gwasanaethau Cymorth Tai yn bodoli i helpu i atal digartrefedd, allgáu cymdeithasol, ynysu a sefydliadoli. Nod ymyrraeth gynnar yw lleihau'r cynnydd gormodol er mwyn osgoi sefyllfa o argyfwng, gan effeithio ar iechyd, cynhwysiant ac annibyniaeth. Byddwn yn parhau i gynyddu gwaith atal er mwyn sicrhau'r canlyniadau llwyddiannus mwyaf posibl a helpu i leihau nifer y 'cyflwynwyr mynych', pobl sy'n cysgu allan a lleihau digartrefedd i bobl iau a chefnogi eu lles.

4. *Sicrhau gwasanaethau cymorth digartrefedd a thai sy'n deg, yn gyfartal ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn*

Trwy ein hymgysylltu a'n hymgyngoriad, rydym wedi clywed yn glir sut mae anghenion pobl yn amrywio o'r naill a'r llall, a gwerth y cymorth a gynigir i'r unigolyn yw ei fod yn ymateb i'w sefyllfa bersonol. Mae sicrhau tegwch a chydraddoldeb nid yn unig yn llywio sut y caiff adnoddau cyfyngedig eu dyrannu, ond hefyd gyda'r bwriad o fynd i'r afael ag anghydraddoldebau ac amddifadedd.

5. *Cryfhau ymhellach y cydweithio gyda'n partneriaid wrth gynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau*

Mae'r flaenoriaeth hon yn cydnabod bod anghenion tai yn aml yn pontio ffiniau proffesiynol a sefydliadol, gyda materion yn effeithio ar iechyd, dyled, camddefnyddio sylweddau, perthnasoedd, cyflogaeth, cam-drin domestig a materion iechyd meddwl. Mae ymatebion effeithiol yn aml yn dibynnu ar ymateb amlasiantaethol cydgysylltiedig, a'n hymrwymiad ni yw sicrhau nad yw'r rhai mewn angen mewn perygl o gwmpo rhwng bylchau gwasanaethau. I gwrdd â'r flaenoriaeth hon byddwn yn cynyddu ymhellach ein cyd-gynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau yn ogystal â sicrhau bod cofnodi a rhannu gwybodaeth rhwng partneriaid yn briodol i helpu defnyddwyr gwasanaethau.

Rhoddir y Cynllun Gweithredu lleol mwy gronynnog sy'n cyflawni yn erbyn pob un o'r blaenoriaethau hyn yn Atodiad A. Mae'r cynllun gwaith rhanbarthol, a ddatblygwyd gan Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol Gwent i'w weld ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent <https://www.blaenau-gwent.gov.uk/>

Bydd y rhaglen HSP yn sicrhau ei bod yn parhau i ddarparu cymorth priodol, hyrwyddo argaeledd gwasanaethau a gweithio i sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i drigolion er mwyn mynd i'r afael â rhai o'r heriau cyffredinol sy'n bodoli ar hyn o bryd.

Bydd rhagamcanion poblogaeth, cyflogaeth, incwm, cymwysterau, amddifadedd ac iechyd i gyd yn dylanwadu ar anghenion tai a chymorth hirdymor preswylwyr a bydd angen eu hystyried wrth ddatblygu'r strategaeth HSP. Mae rhai grwpiau ym Mlaenau Gwent yn fwy tebygol o fyw mewn ardaloedd o amddifadedd nag eraill ac yn debygol o fod angen lefelau uwch o gymorth. Bydd angen i'r Rhaglen Cymorth Tai barhau i gefnogi'r grwpiau hyn a chanolbwyntio ar ddarparu'r gwasanaethau hynny a fydd yn eu cefnogi a'u grymuso orau i wella eu sefyllfa.

Mae'r galw am wasanaethau yn uchel ar hyn o bryd ac yn debygol o gynyddu ymhellach yn y tymor byr, oherwydd y pwysau a grëwyd o ganlyniad i'r pandemig coronafeirws, megis lefel digartrefedd, iechyd meddwl gwael a phwysau ariannol. Bydd angen adolygiadau rheolaidd o'r ddarpariaeth bresennol i sicrhau bod gwasanaethau'n addas i'r diben, yn blaengynllunio ac yn bodloni'r angen presennol a'r angen sy'n dod i'r amlwg. Bydd dulliau ataliol a gwaith aml-asiantaeth yn hanfodol ar gyfer mynd i'r afael yn effeithiol â rhai o'r anghenion a nodwyd, yn ogystal ag adeiladu ar arfer da presennol a gwella a datblygu mecanweithiau a gwasanaethau cymorth ymhellach.

Gweithredu, Monitro ac Adolygu'r Strategaeth

Gweithio gyda Phartneriaid

Fel y mae Sefydliad Polisi Cyhoeddus Cymru yn ei grynhoi yn ei adroddiad Mynd i'r Afael â Digartrefedd, Adolygiad Tystiolaeth Gyflym 2015:

“Mae'r dystiolaeth yn dangos bod digartrefedd yn broblem gymhleth. Yn aml mae ganddo achosion lluosog sy'n rhyngweithio â'i gilydd mewn ffyrdd sy'n amrywio ar lefel unigol ac sy'n gofyn am ymgysylltu â meysydd polisi lluosog”.

Mae'r achosion sylfaenol sy'n arwain at ddigartrefedd a/neu anghenion cymorth tai amlwg ymhlith unigolion ac aelwydydd sy'n agored i niwed yn gwbl gydgyssylltiedig. Felly mae gweithrediad llwyddiannus y strategaeth hon yn sylfaenol yn dibynnu ar gydgyssylltu, cyd-

gynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau (gan adrannau mewnol awdurdodau lleol, partneriaid statudol a'r sector tai).

Mae'r mecanwaith ar gyfer gweithio mewn partneriaeth ar y cyd yn tyfu ac yn aeddfedu, ac wedi'u diogelu gan y gyfraith.

Mae gennym gysylltiadau da â Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gwent. Cyflwynodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol (RPBs) gan ddwyn ynghyd iechyd, gwasanaethau cymdeithasol, y trydydd sector a phartneriaid eraill i fwrw ymlaen â darparu gwasanaethau integredig ar draws rhanbarthau. Felly sicrhau "dull integredig o ddatblygu gwasanaethau, gofal a chymorth, sy'n canolbwyntio ar gyfleoedd i atal ac ymyrryd yn gynnar". Mae'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn gyfrifol am gynnal asesiad anghenion poblogaeth ar gyfer eu rhanbarth sy'n darparu asesiad o anghenion pobl a phwasanaethau sydd eu hangen i ddiwallu'r anghenion hynny.

Mae'r cysylltiadau cryf a ffurfiwyd gyda grwpiau strategol a phartneriaethau ar draws Gwent trwy'r trefniadau llywodraethu Cefnogi Pobl blaenorol wedi'u cryfhau ymhellach trwy sefydlu'r Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol (RHSCG), sy'n darparu fforwm allweddol ar gyfer cydweithio.

Mae gan y RHSCG gynrychiolaeth eang ar draws asiantaethau, fel y dangosir gan ei aelodaeth graidd (Atodiad 1). Mae defnyddwyr gwasanaethau, darparwyr, rhanddeiliaid ehangach a chomisiynwyr yn gweithio gyda'i gilydd fel partneriaid cyfartal i sicrhau bod gwasanaethau'n parhau i fod yn addas i'r diben, yn gynaliadwy, yn wydn ac yn gallu bodloni'r galw gan y rhai y mae angen iddynt gael mynediad atynt, yn awr ac yn y dyfodol.

Mae aelodau'r RHSCG yn cysylltu'r HSP â chyrrff eraill, gan gefnogi cynllunio a chyflwyno mwy penodol neu arbenigol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Bwrdd Partneriaeth Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles Gwent
- Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Awdurdod Lleol Gwent
- Bwrdd Partneriaeth Lleol Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu Gwent
- Bwrdd Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau Gwent
- Troseddau o natur Troseddol a Bwrdd Cymunedau Diogelach Gwent
- Byrddau Partneriaeth Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol Gwent, a De-ddwyrain Cymru
- Partneriaeth Diwygio Lles Gwent
- Bwrdd Diogelu Oedolion Gwent
- Grant Plant a Chymunedau Gwent
- Bwrdd Diogelu Plant De-ddwyrain Cymru
- Cymdeithas Genedlaethol Landlordiaid Preswyl

Ffynonellau Cyllid

Cyllid Cam 1 a 2

Ar ddechrau'r pandemig coronafeirws, wrth i'r rheoliadau aros gartref ddod i rym yng Nghymru, cyhoeddodd y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol £10m o gyllid ychwanegol i sicrhau nad oedd neb yn cael ei adael heb fynediad i lety. Roedd hyn yn golygu y gallai pawb ddilyn cyngor iechyd y cyhoedd ar hylendid sylfaenol, ac roedd golchi dwylo yn eu galluogi i ddilyn canllawiau cadw pellter cymdeithasol ac yn sicrhau y gallent hunanynysu pe baent yn mynd yn sâl.

O ganlyniad i'r cyhoeddiad, cynigiodd y Tîm Opsiynau Tai lety brys i 35 o aelwydydd a oedd wedi mynd atynt fel rhai "cysgu allan" nad oedd ganddynt unrhyw ddyletswydd digartrefedd ar y pryd neu nad oedd unrhyw reswm i gredu bod angen blaenoriaeth yn bodoli.

Cyhoeddwyd cyllid ychwanegol pellach o £20m yn ddiweddarach yn y flwyddyn i Awdurdodau Lleol nodi sut y byddant yn sicrhau nad oes angen i neb ddychwelyd i'r stryd, gan ganolbwyntio ar arloesi, adeiladu ac ailfodelu i drawsnewid y llety a gynigir ledled Cymru.

Roedd nifer o geisiadau ariannu Cam 2 Blaenau Gwent yn llwyddiannus gan gynnwys:

- Adnewyddu adeilad presennol sydd wedi bod yn wag ers mis Tachwedd 2017 o fewn stoc Tai Cymunedol Tai Calon, gan ei wneud ar gael fel Prosiect Tai yn Gyntaf i ddarparu llety sefydlog i gleientiaid yn gyntaf ac yna gymorth dwys yn syth wedi hynny.
- Cyllid ar gyfer Gweithiwr Cymorth i'w leoli gyda'n darparwr cymorth cyffredinol Pobl, i gefnogi pobl a oedd yn cysgu allan yn flaenorol. Y rôl yw cynorthwyo unigolion i symud ymlaen o lety dros dro i lety addas sy'n diwallu eu hanghenion, gan adeiladu ar yr ymgysylltiad a'r cymorth y mae'r unigolion hyn wedi'u derbyn yn ystod y pandemig. Mae'r Gweithiwr Cymorth ymroddedig yn darparu cymorth adsefydlu mawr ei angen i sicrhau bod unigolion yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt i gynnal a chadw eu cartref, fel nad oes rhaid iddynt ddychwelyd i fywyd ar y strydoedd.
- Cyllid i gefnogi cyflogaeth gweithiwr cymorth ychwanegol o fewn Cynllun 'Llety Gwasgaredig Mwy Diogel' Cymorth i Ferched Cyfannol. Mae'r cynllun yn cael ei ddatblygu ar hyn o bryd i ddarparu cymorth i:
  - Merched a theuluoedd ag anghenion isel/canolig/uchel
  - Merched sy'n ofalwyr neu sydd ag anghenion symudedd/anabledd
  - Merched â meibion yn eu harddegau
  - Teuluoedd mawr
  - Merched sydd wedi cael eu hecsbloetio gan y diwydiant gwaith rhyw

- Merched sydd wedi profi trais rhywiol
- Merched trawsryweddol
- Merched, dynion a'r rhai ag anifeiliaid anwes o'r gymuned Sipsiwn-Teithwyr

Croesawyd y cyllid yn fawr ym Mlaenau Gwent. Fodd bynnag, dim ond tan 31 Mawrth 2021 yr oedd y cyllid ar gael. Felly bydd y gwasanaethau hyn yn parhau i lywio ein blaenoriaethau cyflawni HSP y tu hwnt i 2020/21.

Cyllid HSG 2021/22

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi'n ddiweddar mai £3,453,646 yw'r dyraniad cyllideb dangosol HSG ar gyfer Blaenau Gwent ar gyfer 2021/22: cynnydd o £828,401 y flwyddyn.

Mae'r cyllid ychwanegol i'w groesawu'n fawr gan y bydd yn ein galluogi i barhau i ddarparu gwasanaethau Cam 2 yn ogystal â gwella a darparu gwasanaethau newydd i helpu i fodloni'r galw cynyddol am wasanaethau HSP yn y fwrdeistref.

Bydd hefyd yn rhoi'r cyfle i ystyried y galw a'r anghenion ar ôl y pandemig COVID-19 ac yn ein galluogi i barhau i drawsnewid gwasanaethau i ddiwallu anghenion dinasyddion Blaenau Gwent, gan ymgorffori ffyrdd newydd a gwahanol o weithio.

Byddwn yn parhau â'n gwaith cydweithredol gyda'n partneriaid i chwilio am gyfleoedd comisiynu ar y cyd ac i wneud y mwyaf o'r cyfleoedd hynny, yn lleol ac yn rhanbarthol. Mae hyn yn cynnwys Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Gwent, ein Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, gwaith gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, ynghyd â'r asiantaethau rydym yn gweithio'n agos â nhw fel rhan o Grŵp Cynllunio HSP Blaenau Gwent.

Trefniadau Monitro, Adolygu a Gwerthuso

Fel y nodwyd yn ein Cynllun Gweithredu (Atodiad A), o dan Flaenoriaeth 5 (Cynyddu cynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau ar y cyd), byddwn yn monitro, llywio ac adolygu cynnydd yn erbyn y strategaeth HSP yng Ngrŵp Cynllunio HSP Blaenau Gwent.

Mae'r grŵp yn ymgynnull bob chwarter.

Yn y pen draw, y Grŵp sy'n atebol am gyflawni'r strategaeth a chaiff y cyfrifoldeb am ei chyflawni ei ddirprwyo i Swyddog Arweiniol yr HSP.

Bydd cyflawni yn erbyn y strategaeth yn eitem sefydlog ar yr agenda yn y cyfarfod hwn bob chwarter. Bydd adolygiad ffurfiol o gynnydd a gwerthusiad o effaith yn cael eu cynnal bob dwy flynedd o leiaf, ond gellir eu hadolygu'n amlach os bernir bod angen.

Mae cyflawni'r meysydd a nodir yn y Cynllun Gwaith Rhanbarthol yn gyfrifoldeb ar y cyd i'r Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol (RHSCG).

Bydd y datganiad rhanbarthol yn eitem sefydlog ar agenda cyfarfodydd yr RHSCG a bydd diweddariadau rheolaidd yn cael eu darparu gan aelodau'r grŵp ym mhob cyfarfod.

Cyfrifoldeb Cadeirydd yr RHSCG a'r Cydlynnydd Datblygu Rhanbarthol yw goruchwyllo'r datganiad hwn.

Nodir y gwaith i'w symud ymlaen drwy'r datganiad hwn mewn cynllun gwaith a oruchwylir gan y Cydgysylltydd Datblygu Rhanbarthol.

Atodiad A

Cynllun Gweithredu Lleol HSP Blaenau Gwent

Blaenoriaeth 1 – Helpu i wella mynediad at dai amserol, addas a fforddiadwy				
Camau Gweithredu i'w Cymryd	Canlyniad/Allbynnau	Erbyn pryd/amserlen	Arweinydd	
Datblygu a gweithredu Cynllun Ailgartrefu Cyflym	Datblygu a mabwysiadu dull ailgartrefu cyflym	2023	Rheolwyr Atebion Tai a Chefnogi Pobl	
Adolygu ac ail-ddefnyddio'r Panel Symud Ymlaen presennol i wella mynediad i lety symud ymlaen i bobl sy'n byw mewn llety â chymorth	Symud ymlaen yn amserol o lety â chymorth fel bod pobl yn gallu byw'n annibynnol yn eu cartref eu hunain yn y gymuned	2022/23	Rheolwyr Atebion Tai a Chefnogi Pobl	
Adolygu addasrwydd y llety dros dro presennol i sicrhau ei fod yn bodloni anghenion y galw	Gostyngiad yn y defnydd o lety Gwely a Brechwast trwy gydlynw mynediad i fwy o lety dros dro yn y rhanbarth	Awst 2022	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Parhau i ddatblygu cronfa ddata o landlordiaid rhentu preifat sy'n helpu'r awdurdod lleol i gyflawni ei ddyletswydd statudol Datblygu ymhellach gynnig landlord wedi'i deilwra i Flaenau Gwent	Cynnydd yn y cyflenwad o lety fforddiadwy o ansawdd da yn y sector rhentu preifat, gan gynyddu'r opsiynau tai ar gyfer aelwydydd sy'n wynebu digartrefedd	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Parhau i weithio gyda'n landlordiaid cymdeithasol a phreifat i gynyddu'r cyflenwad o lety ar gyfer ein gwasanaeth Tai yn Gyntaf	Bydd cynnydd yn y cyflenwad yn cynyddu'r opsiynau tai ar gyfer pobl ag anghenion cymhleth	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Ystyried modelau tai a chymorth newydd ac arloesol i bobl ag anawsterau dysgu drwy	Amrywiaeth o fodelau tai a chymorth arloesol ar gael i bobl ag anabledau	2022/2023	Rheolwr Tîm Cefnogi Pobl	

adolygu'r ddarpariaeth bresennol a'r trefniadau mynediad Ystyried canlyniadau'r adolygiad a gweithredu argymhellion	dysgu, sy'n eu galluogi i fyw'n annibynnol yn eu cartrefi eu hunain			
Blaenoriaeth 2 – Gwella ymhellach y ddarpariaeth ansawdd uchel o wasanaethau cymorth tai sy'n arloesol, yn effeithiol ac yn ymatebol				
Camau Gweithredu i'w Cymryd	Canlyniad/Allbynnau	Erbyn pryd/amserlen	Arweinydd	
Codi ymwybyddiaeth o wasanaethau HSG ymhellach drwy ddatblygu cynllun cyfathrebu a marchnata effeithiol gyda phartneriaid. Ymgynghori â defnyddwyr gwasanaethau a chyn ddefnyddwyr gwasanaethau a phartneriaid ynghylch y wybodaeth a ddarparwyd, i gynhyrchu gwybodaeth ddiwygiedig newydd ac i benderfynu ar y dulliau cyfathrebu mwyaf priodol	Cyfathrebu effeithiol a gwybodaeth i aelwydydd sy'n chwilio am lety, gyda gwybodaeth glir am wasanaethau Cymorth Tai, mentrau atal HSP, mynediad at lety a mynediad at wasanaethau	Gwanwyn 2022	Grŵp Cynllunio HSP	
Penderfynu ar yr effaith y mae COVID-19 wedi'i chael ar wasanaethau presennol a chynllunio ar gyfer sut y gallwn ddarparu gwasanaethau cymorth cysylltiedig â thai i ddiwallu'r anghenion ar ôl COVID-19. Monitro'r newid yn anghenion pobl sy'n defnyddio gwasanaethau a'r galw am wasanaethau (er enghraifft mae effaith economaidd terfynu ffyrlo yn effeithio ar y galw)	Comisiynir a chyflwynir gwasanaethau cymorth effeithiol sy'n ymwneud â thai sy'n bodloni anghenion dinasyddion Blaenau Gwent	2022/23	Rheolwr Cefnogi Pobl	
Datblygu gwell dealltwriaeth o'r holl wasanaethau lleol sy'n cael eu darparu trwy ffurfio cysylltiadau â'r Hybiau Ardal Cymunedol sydd newydd eu datblygu	Bydd staff yn fwy gwybodus am wasanaethau cymorth sy'n ymwneud â thai a byddant wedi cynyddu gwybodaeth leol	Ebrill 2022	Swyddogion Contractau Cefnogi Pobl	

Darparu hyfforddiant i staff yr Hybiau i sicrhau bod ganddynt ddealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o wasanaethau cymorth sy'n ymwneud â thai a'u llwybrau atgyfeirio	Bydd gan bobl sy'n cysylltu â'r canolfannau fynediad at ystod ehangach o wasanaethau			
Adolygu a mapio'r ddarpariaeth bresennol a'r trefniadau mynediad i wasanaethau cymorth i unigolion sy'n profi: <ul style="list-style-type: none"> • materion iechyd meddwl • materion cyffuriau ac alcohol • ffoi rhag cam-drin domestig/VAWDASV (gan gynnwys dioddefwyr gwrywaidd) • rhyddhau o remánd/y ddalfa • risg o ddigartrefedd neu gysgu allan • pobl hŷn sydd mewn perygl o fod yn ddigartref neu sydd angen cymorth tai • beichiogrwydd a thelueodd sydd angen cymorth tai Cytuno a gweithredu'r argymhellion o bob un o'r adolygiadau uchod	Mae ystod addas o gymorth priodol yn cael ei gryfhau a'i ehangu i unigolion ac aelwydydd agored i niwed gyda phob un o'r materion hyn. Mae llwybrau clir ar waith ar gyfer y gwasanaethau sy'n sicrhau bod pobl yn cael mynediad at gymorth amserol ac effeithiol Lleihad yn y risg neu'r effaith negyddol ar iechyd, lles ac allgáu cymdeithasol yr unigolion a'r teuluoedd hyn Lleihad yn lefel yr angen, cymhlethdod neu amlder cyflwyno i wasanaethau HSP neu wasanaethau statudol eraill o'r grŵp hwn, o ganlyniad i anghenion tai heb eu diwallu	Awst 2022	Timau Atebion Tai a Chefnogi Pobl	
Adolygu, mapio, meincnodi a chymharu gwaith ymateb i argyfwng a gwasanaethau cymorth cysylltiedig â thai Nodi arfer da gan ganolbwyntio ar dor-perthynas, ôl-ddyledion rhent a llety clwm	Mae'r ymagwedd at ymateb mewn argyfwng yn diwallu anghenion dinasyddion Blaenau Gwent ac yn eu hatal rhag gorfod cael mynediad at wasanaethau statudol	Rhagfyr 2022	Rheolwyr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth a Chefnogi Pobl	
Adolygu sut rydym wedi croesawu technoleg a darparu gwasanaethau yn wahanol yn ystod y pandemig COVID-19. Dysgu o'n ffyrdd newydd o weithio i foderneiddio sut rydym yn darparu gwasanaethau yn y dyfodol er mwyn sicrhau	Darperir cymorth mewn amrywiaeth o ffyrdd a dulliau (e.e. wyneb yn wyneb, rhithwir ac o bell), gan sicrhau bod cymorth yn fwy hygyrch, deniadol ac amserol, gan ddiwallu anghenion y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau	Gwanwyn 2022	Swyddog Contractau Cefnogi Pobl	

eu bod yn fwy hygyrch, ymatebol a chynhwysol				
Blaenoriaeth 3 – Lleihau digartrefedd a'i atal trwy ymyrraeth gynnar				
Camau Gweithredu i'w Cymryd	Canlyniad/Allbynnau	Erbyn pryd/amserlen	Arweinydd	
Adolygu, mapio, meincnodi a chymharu gwaith dull atal gan bob awdurdod lleol a gwasanaethau cymorth cysylltiedig â thai	Mae'r ystod o wasanaethau atal a gomisiynir yn diwallu anghenion dinasyddion Blaenau Gwent ac yn eu hatal rhag gorfod cael mynediad at wasanaethau statudol	Rhagfyr 2022	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Nodi arfer da gan ganolbwyntio ar dor-perthynas, ôl-ddyledion rhent a llety clwm	Mae'r ystod o wasanaethau atal a gomisiynir yn diwallu anghenion dinasyddion Blaenau Gwent ac yn eu hatal rhag gorfod cael mynediad at wasanaethau statudol	Rhagfyr 2022	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Cynnal adolygiad o gysgu allan a'r galw am lety brys a hosteli mynediad uniongyrchol o fewn Blaenau Gwent	Gostyngiad mewn cysgu allan trwy wella argaeledd a mynediad at ddarpariaeth llety brys, i fynd i'r afael â chysgu allan ym Mlaenau Gwent	Yn flynyddol	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Archwilio modelau darparu prosiect Tai yn Gyntaf i ddiwallu anghenion y rhai sy'n cysgu allan a chleientiaid 'anodd eu cartrefu'	Gostyngiad yn nifer y bobl sy'n cysgu allan drwy ddatblygu prosiectau llety annibynnol sydd â'r nod o fynd i'r afael ag anghenion y rhai sy'n cysgu allan a chleientiaid 'anodd eu cartrefu'	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Ymchwilio i gyflwyniadau ailadroddus a nodi tueddiadau a materion lleol	Sicrhau mynediad cyfartal i wasanaethau a gwella ansawdd a chanlyniadau gwasanaeth trwy alluogi gwasanaethau i ymateb i'r materion a nodwyd	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Adolygu'r ddarpariaeth bresennol ar draws pob ardal Awdurdod Lleol o ran pecynnau	Mwy o ymwybyddiaeth ymhlith pobl ifanc o'r ffactorau sy'n cyfrannu at faterion tai a	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	

addysg a gwybodaeth i bobl ifanc ynghylch tai a digartrefedd Datblygu pecyn addysg ac ymgysylltu â gwasanaethau addysg i roi hyn ar waith o fewn ysgolion a lleoliadau addysgol eraill ym mhob ardal awdurdod lleol	digartrefedd, gydag ymwybyddiaeth o'u hawliau a'u cyfrifoldebau Gostyngiad mewn digartrefedd ieuenctid trwy fodel Llwybr Ieuenctid trwy ddatblygu pecynnau addysg a gwybodaeth i bobl ifanc am dai a digartrefedd			
Adolygu prosesau a gweithdrefnau presennol, gan ystyried canllawiau, arfer gorau, mewnbwn defnyddwyr gwasanaethau a deddfwriaeth berthnasol mewn perthynas â phobl ifanc	Lleihau digartrefedd ymhlith pobl ifanc sy'n gadael gofal, drwy ddatblygu llwybrau clir	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Datblygu gwell dealltwriaeth o'r holl wasanaethau lleol a ddarperir ar gyfer aelwydydd agored i niwed, pa wasanaethau a ddarperir a sut y cânt eu hariannu, gan gynnwys y sector gwirfoddol a'r trydydd sector	Mwyhau'r cymorth a'r gwasanaethau sydd ar gael i unigolion agored i niwed ac aelwydydd mewn angen drwy wella gwaith grwpiau gwirfoddol a gwasanaethau ar draws Blaenau Gwent a'r rhanbarth a ddarperir i aelwydydd agored i niwed	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Adolygu'r ddarpariaeth bresennol a'r trefniadau mynediad at wasanaethau rheoli dyledion ac arian; cytuno ar yr argymhellion a'u rhoi ar waith	Gostyngiad mewn tlodi, caledi a digartrefedd trwy wella mynediad at wasanaethau rheoli arian a dyled	Yn flynyddol	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Archwilio'r ddarpariaeth bresennol mewn hyfforddiant, addysg a chyflogaeth i leihau tlodi a chynyddu gallu ariannol aelwydydd a sefydlu'r bylchau mewn gwasanaethau ochr yn ochr â chyfleoedd ar gyfer datblygiad pellach Datblygu partneriaethau lleol i gynyddu capasiti a chynyddu cyfleoedd	Gwell cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a chyflogaeth i'r rhai mwyaf agored i niwed mewn cymdeithas gan gynnwys y rhai sy'n ddigartref neu mewn perygl o fod yn ddigartref, gan arwain at lai o allgáu cymdeithasol a mwy o fyw'n annibynnol	Mehafin 2022	Rheolwr Cefnogi Pobl	

<p>Mae'r galw am wasanaethau camddefnyddio sylweddau wedi gweld cynnydd serth sy'n ymddangos yn duedd barhaus. Bydd gwasanaethau'n cael eu monitro i sicrhau eu bod yn parhau i fanteisio ar y cyfleoedd hyfforddiant sydd ar gael a fydd yn gwella datblygiad proffesiynol staff, yn ymgorffori arfer gorau ac yn darparu cyfleoedd i gydweithio â phartneriaid a rhanddeiliaid allweddol i fynd i'r afael â phob math o gamddefnyddio sylweddau ar gyfer dinasyddion ar draws Gwent a Blaenau Gwent.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Datblygu deunyddiau cyfathrebu penodol i hyrwyddo hyfforddiant camddefnyddio sylweddau i'r gweithlu HSG a Digartrefedd • Cyflwyno'n flynyddol drwy lwyfan digidol; Rhaglen hyfforddiant a gloywi Camddefnyddio Sylweddau Lefel 1 i holl staff yr HSG a gwasanaethau a gomisiynir • Bydd timau HSG a GDAS yn adolygu anghenion hyfforddiant gwasanaethau a gomisiynir gan HSG yn flynyddol 	<ul style="list-style-type: none"> • Bob blwyddyn mae 95% o staff yn cwblhau rhaglen e-ddysgu Lefel 1 camddefnyddio sylweddau • Mae hyder staff yn cynyddu a chaiff hyn ei fonitro trwy arolwg gwerthuso • Cynyddodd hyder staff i ymgysylltu a chyfeirio unigolion â chamddefnyddio sylweddau yn briodol a chaiff hyn ei fonitro trwy arolwg gwerthuso • <i>Dyma'r cynnig ar gyfer hyfforddiant Lefel 1 generig, ystyriaeth i'w roi i gam gweithredu ychwanegol i staff rheng flaen gael cynnig hyfforddiant Lefel 2 – o ffynonellau gan ddarparwyr yn seiliedig ar angen lleol ond i gynnwys tueddiadau sylweddau a chyffuriau, anghenion cymhleth gan gynnwys diagnosis deuol ac ati – i'w drafod yng nghyfarfod Rhanbarthol Swyddogion Arweiniol yr HSG</i> <p>Os cytunir:</p> <p><i>Canlyniadau Ychwanegol</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Yn flynyddol mae 70% o staff yn cymryd rhan mewn hyfforddiant camddefnyddio sylweddau Lefel 2</i> 	<p>Yn flynyddol</p>	<p>Rheolwr Cefnogi Pobl</p>
--	--	---------------------	-----------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> Cynyddodd hyder staff i ymgysylltu a chyfeirio unigolion â chamddefnyddio sylweddau yn briodol a chaiff hyn ei fonitro trwy arolwg gwerthuso 			
Blaenoriaeth 4 – Sicrhau gwasanaethau digartrefedd a chymorth cysylltiedig â thai sy'n deg, yn gyfartal ac yn canolbwyntio ar yr unigolyn				
Camau Gweithredu i'w Cymryd	Canlyniad/Allbynnau	Erbyn pryd/amserlen	Arweinydd	
Asesu'r strwythur presennol o fewn Blaenau Gwent Adolygu opsiynau presennol a darparu argymhellion ar gyfer gweithredu newidiadau gyda gwasanaethau allweddol Gweithredu newidiadau y cytunwyd arnynt Nodi a threfnu hyfforddiant ar faterion ehangach Cymorth Tai	Mae gwasanaethau rheng flaen yn ymatebol ac wedi'u cydlynu i ddiwallu anghenion defnyddwyr gwasanaethau, gan ehangu opsiynau ar gyfer gweithgareddau ataliol		Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Adolygu polisi tywydd garw CBS Blaenau Gwent mewn partneriaeth â rhanddeiliaid allweddol a'i ddiwygio yn ôl yr angen	Gostyngiad mewn cysgu allan mewn tywydd garw trwy sicrhau bod Cynlluniau Tywydd Eithafol yn cael eu hadolygu a'u bod yn addas i'r diben	Gwanwyn 2022	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Adolygu gweithdrefnau a phrosesau atal digartrefedd a chymorth tai i sicrhau cydymffurfiaeth gyfreithiol Gweithredu diwygiadau a darparu hyfforddiant priodol, gydag adolygiad blynyddol yn ôl yr angen	Mae deddfwriaeth berthnasol wedi'i hintegreiddio'n llawn a'i chymhwyso mewn polisiau a gweithdrefnau asesu cymorth tai ac atal digartrefedd, gan sicrhau bod gwasanaethau'n cydymffurfio â'r gyfraith.	Gorffennaf 2022/Blynyddol	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Hyfforddiant, diweddariadau a sesiynau briffio i staff a darparwyr i gael y wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau gwasanaeth,	Mwy o wybodaeth ac ymwybyddiaeth i sicrhau bod gwasanaethau cymorth tai	Parhaus	Rheolwr Cefnogi Pobl a Chadeirydd	

arfer da, arloesedd ac arferion newydd trwy sesiynau hyfforddiant ar y cyd, Grŵp Cynllunio HSP, a fforymau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol	effeithiol ac arloesol yn cael eu comisiynu a'u darparu		Grŵp Cynllunio HSP	
Datblygu a chryfhau'r cymorth a gynigir i Sipsiwn a Theithwyr sy'n byw yn y fwrdeistref, gan ganolbwyntio'n benodol ar ddarparu mynediad at hyfforddiant a chyflogaeth i bobl ifanc o'r gymuned Sipsiwn a Theithwyr	Ystod o gyfleoedd hyfforddiant, datblygu sgiliau a chyflogaeth y mae'r grŵp hwn yn eu derbyn ac yn manteisio arnynt Gwelliant o ran annibyniaeth ariannol a chynhwysiant cymdeithasol	Mehefin 2022	Rheolwr Cefnogi Pobl	
Datblygu sgiliau cynhwysiant digidol ar draws gwasanaethau yn ogystal â'r bobl rydym yn eu cefnogi – gan gysylltu â Chymunedau Digidol Cymru a'r Tîm Trawsnewid Digidol Corfforaethol	Mae staff a phobl yn y gymuned yn gallu ymgysylltu'n ddigidol a mynd ati i ddiwallu eu hanghenion drwy'r dulliau hyn	Parhaus	Swyddog Cytundebau Cefnogi Pobl	
Blaenoriaeth 5 – Cryfhau ymhellach y cydweithio gyda'n partneriaid wrth gynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau				
Camau Gweithredu i'w Cymryd	Canlyniad/Allbynnau	Erbyn pryd/amserlen	Arweinydd	
Parhau i adeiladu ar y perthnasoedd strategol gyda'r Gwasanaeth Prawf a Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan drwy Grŵp Cynllunio HSP ynghylch atal digartrefedd	Mwy o weithio mewn partneriaeth a gwell mynediad at wasanaethau cymorth tai ac atal digartrefedd trwy feithrin perthnasoedd ag iechyd, y gwasanaeth prawf, gwasanaethau cymdeithasol a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ac adolygu a datblygu arferion a phrosesau gwaith ar y cyd ag asiantaethau partner allweddol. Bydd canlyniadau yn amlwg trwy lai o fethiant tenantiaeth o Dai Cymdeithasol, llai o ddigartrefedd a llai o risg cymunedol	Parhaus	Grŵp Cynllunio HSP	
Datblygu cytundebau gyda phartneriaid RSL (Landlord Cymdeithasol Cofrestredig) ynghylch atal digartrefedd a gweithgareddau cysylltiedig sy'n gysylltiedig â sicrhau llety				
Datblygu cytundebau gyda'r Gwasanaeth Prawf ynghylch atal digartrefedd, asesu ac ymyriadau ar gyfer unigolion sy'n gadael yr				

ystâd ddiogel yn unol â'r Llwybr Troseddwy'r Cenedlaethol				
Sefydlu cyfarfodydd rheolaidd a mecanweithiau adrodd a throsolwg/craffu gydag Aelodau Gweithredol	Sefydlir perthnasoedd gwaith rhwng Atebion Tai ac Aelodau Gweithredol i godi proffil gwasanaethau Cymorth Tai yn wleidyddol yn yr ardal leol	Parhaus	Rheolwyr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth a Chefnogi Pobl	
Cyflwyno hyfforddiant penodol ledled Blaenau Gwent ar brosesau, mynediad at wasanaethau a chyfeirio at wasanaethau atal digartrefedd	Gwasanaethau mwy cydgysylltiedig, cyson a chysylltiedig sy'n diwallu anghenion defnyddwyr gwasanaethau drwy ddarparu hyfforddiant ar y cyd ynghylch atal digartrefedd a gwasanaethau cymorth tai ar draws ystod o asiantaethau partner	Parhaus	Rheolwr Tîm - Atebion Tai a Chydymffurfiaeth	
Ystyried sicrhau adnoddau pwrpasol i reoli prosiectau, cydlynu a goruchwyllo darpariaeth yn erbyn strategaeth HSP	Rheolwr Prosiect yn ei swydd	Ebrill 2022		
Cynyddu cynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau ar y cyd trwy Grŵp Cynllunio HSP Blaenau Gwent. Mandadu'r Grŵp i ddarparu cyfeiriad strategol o'r rhaglen a sicrhau bod cysylltiadau'n cael eu cynnal gyda grwpiau strategol allweddol ar draws yr ardal a'r rhanbarth	Gwasanaethau HSP effeithiol yn cael eu comisiynu a'u darparu i ddiwallu anghenion y bobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau	Parhaus	Cadeirydd Grŵp Cynllunio HSP	
Hyrwyddo cyfleoedd gyrfa o fewn y sector cymorth tai gyda'r Sector trwy ddarparu Diwrnod Agored rhithwir Rhanbarthol	Recriwtio a chadw staff yn y sector yn cael ei gynyddu	Chwefror 2022 a pharhaus	Cydlynnydd Datblygu Rhanbarthol Gwent	
Nodi trefniadau ariannu ar y cyd â phartneriaid ar gyfer comisiynu a darparu gwasanaethau cymorth tai gan ddechrau â	Comisiynu gwasanaeth camddefnyddio sylweddau cyfannol sydd hefyd yn darparu mynediad i leoedd rhagnodi i	Parhaus	Rheolwr Cefnogi Pobl	

sefydlu cyfleoedd ariannu ar gyfer lleoedd rhagnodi mewn perthynas â Gwasanaethau Allgymorth Camddefnyddio Sylweddau	ddiwallu anghenion y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth yn well			
Datblygu trefniadau rhannu gwybodaeth lleol yn unol â GDPR er mwyn cynorthwyo mwy o gydweithio ac integreiddio gwasanaethau a chanlyniadau Archwilio modelau o gydweithio/cyd-ariannu i ddarparu gwasanaethau'n fwy effeithiol	Creu mwy o gysylltedd ac integreiddio rhwng yr ystod o gymorth ac ymyriadau ataliol, gan gynyddu effeithiolrwydd gwasanaethau yn gyffredinol	Parhaus	Rheolwyr Tîm – Atebion Tai a Chydymffurfiaeth a Chefnogi Pobl	
Adolygu'r system cofnodi achosion, gwybodaeth cronfa ddata a systemau adrodd Ystyried canlyniadau adolygu a gweithredu argymhellion Gweithio gyda phartneriaid i sicrhau bod ystadegau HSP yn cael eu cofnodi mewn ffordd mor unfurf â phosibl	Mae'r data a ddarparwyd, systemau cofnodi achosion a gwybodaeth perfformiad ddilynol yn: <ul style="list-style-type: none"> • cadarn a chywir • cyflawni rhwymedigaethau rheoleiddio • rhoi asesiad cywir o'r galw am wasanaethau • gellir ei ddefnyddio i lywio darpariaeth gwasanaethau a llunio polisi	Parhaus	Rheolwyr Tîm – Atebion Tai a Chydymffurfiaeth a Chefnogi Pobl	

Yn ogystal â Chynllun Gweithredu Blaenau Gwent a roddir uchod, ceir cynllun gwaith (2021-22) ar gyfer Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol Gwent. Darperir hon fel dogfen ar ei phen ei hun, gyda chymau gweithredu wedi'u trefnu yn ôl y categorïau a ganlyn:

- Categori 1: Datblygu gwasanaethau arbenigol lle nad oes mäs critigol yn lleol
- Categori 2: Datblygu gwasanaethau rhanbarthol lle gellir eu cyfiawnhau gan arbedion maint
- Categori 3: Gwelliannau i'w cyflawni trwy gydweithio
- Categori 4: Cydweithio gyda gwasanaethau cyhoeddus eraill

Atodiad B

Cynllun Pontio Ailgartrefu Cyflym

Bydd ein Cynllun Pontio Ailgartrefu Cyflym ar gael ym mis Gorffennaf 2022. Tan hynny, cyfeiriwch at y cynllun gweithredu yn Atodiad A.

Atodiad

Atodiad 1: Aelodaeth Grŵp Cydweithredol Cymorth Tai Rhanbarthol (RHSCG) Gwent.

Awdurdodau Lleol – cynrychiolwyr Swyddogion Arweiniol Strategol	Blaenau Gwent	Alyson Hoskins (Gwasanaethau Cymdeithasol)
	Caerffili	Viv Daye (Gwasanaethau Cymdeithasol)
	Sir Fynwy	Sharran Lloyd (Partneriaethau)
	Casnewydd	Chris Humphrey (Social Services) Chris Humphrey (Gwasanaethau Cymdeithasol)
	Torfaen	Simon Rose (Tai)
Awdurdodau Lleol – Swyddogion Arweiniol HSP	Blaenau Gwent	Michelle Church
	Caerffili	Shelly Jones
	Sir Fynwy	Lyn Webber
	Casnewydd	Nigel Stannard
	Torfaen	Rachael Lewis
Arweinwyr Celloedd Cydlynu Digartrefedd ALI	Blaenau Gwent	Mark Congreve
	Caerffili	Kerry Denman
	Sir Fynwy	Jane Oates
	Casnewydd	Natalie Thompson
	Torfaen	Sheryl Thomas
Partneriaid Rhanbarthol	Cynrychiolwyr Tai Strategol Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol	Simon Rose Sam Lewis
	Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol	David Williams
	Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC)	Sharran Lloyd
	Byrddau Cynllunio Ardal Camddefnyddio Sylweddau	Chris Humphries/ Lisa Meredith
	Cynrychiolydd Bwrdd Partneriaeth VAWDASV	Janice Dent
	Iechyd Meddwl, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan Iechyd y Cyhoedd	Joanne Lewis-Jones Arif Mahmood (cyswllt Iechyd y Cyhoedd - dim capasiti i fynychu cyfarfodydd ar hyn o bryd) Joanne Lewis-Jones
	Cynrychiolydd Prawf	Amanda Lewis Karen Turner
	Heddlu Gwent	Kathryn Wall/Hannah Lawton
	OPCC	Johanna Robinson / Emma Lionel
	Tai Pawb	Rob Milligan

	Tîm Troseddau Ieuencid	Geraint Spacey
	Cynrychiolydd Grant Plant a Chymunedau	Lyn Webber
Trydydd Sector	Darparwyr cymorth Landlordiaid Tai Cymdeithasol	<i>Tymor Byr: Sam Lewis</i> <i>Hirdymor: Kath Deakin</i> <i>Cynrychiolydd Darparwr Cymorth: Gwag</i> <i>Cynrychiolydd Landlordiaid: Mark Doubler</i> <i>Cynrychiolydd Landlordiaid: Gwag</i> <i>Dirprwy Gynrychiolydd Landlordiaid: Gwag</i>
Sector Preifat	Cynrychiolaeth Sector Rhentu Preifat	Gillian Owens Dirprwy: Tim Thomas
Partneriaid Eraill	Defnyddiwr Gwasanaethau	Grwpiau/fforymau penodol i'w trefnu

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae'r Ddeddf yn ceisio cryfhau'r trefniadau llywodraethu presennol ar gyfer gwella llesiant cymdeithasol, economaidd a diwylliannol Cymru er mwyn sicrhau bod anghenion presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain. Mae angen i gyrff cyhoeddus a restrir yn y Ddeddf feddwl am y tymor hir, gweithio'n well gyda phobl a chymunedau a gyda'i gilydd a cheisio atal problemau a chymryd agwedd fwy cydgysylltiedig.

Am y tro cyntaf rhaid i gyrff cyhoeddus a restrir yn y Ddeddf wneud yr hyn a wnânt mewn ffordd gynaliadwy. Mae angen i gyrff cyhoeddus wneud yn siŵr eu bod, wrth wneud penderfyniadau, yn ystyried yr effaith y gallent ei chael ar bobl sy'n byw eu bywydau yng Nghymru yn y dyfodol.

Bydd yn disgwyl iddynt:

- Cydweithio'n well
- Cynnwys pobl gan adlewyrchu amrywiaeth ein cymunedau
- Edrych i'r tymor hir yn ogystal â chanolbwyntio arno nawr
- Cymryd camau i geisio atal problemau rhag gwaethygu – neu hyd yn oed eu hatal rhag digwydd yn y lle cyntaf

Ategir y strategaeth hon gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru). Mae cynllunio, comisiynu a darparu gwasanaethau HSP yn cyd-fynd ag egwyddorion y Ddeddf. Rydym yn gweithio ar y cyd â phartneriaid allweddol a phobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau i ddatblygu a darparu gwasanaethau cynaliadwy sy'n bodloni nid yn unig anghenion presennol ond hefyd anghenion ein dinasyddion ym Mlaenau Gwent yn y dyfodol.

Deddf Tai (Cymru) – Cartrefi i Gymru

Mae'r Ddeddf Tai (Cymru) gyntaf yn canolbwyntio ar dair blaenoriaeth:

1. Cynyddu'r cyflenwad tai a gwella'r sector rhentu preifat
2. Atal digartrefedd a gwella cymorth i'r rhai sy'n dod yn ddigartref
3. Rhoi diwedd ar ddigartrefedd teuluol erbyn 2019

Mae'r Ddeddf yn cysylltu tai â strategaethau cenedlaethol fel diogelwch cymunedol, plant a phobl ifanc, iechyd a gofal cymdeithasol, pobl hŷn a busnes a'r economi. Mae'r Ddeddf yn blaenoriaethu y dylid darparu cymorth hanfodol i bobl i'w cynorthwyo i ddod o hyd i gartref a'i gadw, ac mae'n nodi bod gwasanaethau Cefnogi Pobl (HSP bellach) yn allweddol i

ddarparu'r cymorth hwn. Mae'r Ddeddf Tai yn cydnabod bod y Rhaglen Cymorth Tai yn chwarae rhan fawr wrth helpu pobl i oresgyn amgylchiadau anodd iawn i gynnal, dod o hyd neu hyd yn oed gadw eu cartref. Mae hefyd yn cydnabod y cyfraniad sylweddol y mae'r HSP yn ei wneud i iechyd a lles pobl.

Mae'r Ddeddf yn deddfu i Awdurdodau Lleol gymryd 'pob cam rhesymol i sicrhau datrysiad tai addas ar gyfer pob aelwyd sy'n ddigartref neu dan fygythiad o ddigartrefedd'; a dyletswydd i ddarparu llety interim i aelwydydd tra bod datrysiad tai yn cael ei geisio. Mae hyn wedi arwain at gynnydd sylweddol yn y galw am wasanaethau a ariennir gan HSG ac yn fwy byth yn ystod y pandemig COVID-19.

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Mae'r Ddeddf yn rhoi'r pŵer i greu fframwaith cyfreithiol cydlynol ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru. Mae'n bwriadu diwygio ac integreiddio cyfraith gwasanaethau cymdeithasol i bobl a gwneud darpariaeth ar gyfer:

- Gwella canlyniadau lles i bobl sydd angen gofal a chymorth, a gofawyr sydd angen cymorth
- Cydgysylltu a phartneriaeth gan awdurdodau cyhoeddus gyda golwg ar wella lles pobl

Mae 6 blaenoriaeth strategol wedi'u hamlinellu yn y Ddeddf:

1. Cynnal a gwella lles pobl mewn angen
2. Llais cryfach a rheolaeth wirioneddol i ddinasyddion
3. Cyfeiriad Cryf ac Atebolrwydd Lleol
4. Diogelu ac Amddiffyn
5. Rheoleiddio ac Arolygu
6. Gwasanaethau (Mabwysiadu a Throsglwyddo)

Mae'r Ddeddf yn cydnabod y cynnydd yn nifer y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau cymdeithasol. Er mwyn helpu i ateb a lleihau'r galw, mae'n amlinellu'r angen am fwy o wasanaethau ymyrraeth gynnar a chymorth dwys cynhwysfawr. Mae dyletswydd ar awdurdodau lleol i gynnal a gwella lles pobl mewn angen mewn meysydd fel addysg, hyfforddiant a hamdden, lles cymdeithasol ac economaidd yn ogystal ag iechyd corfforol, meddyliol a lles emosiynol. Mae gwasanaethau HSP yn chwarae rhan hanfodol wrth ddarparu cymorth i bobl agored i niwed er mwyn bodloni'r agenda strategol hon.

Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015

Nod Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) yw:

- Gwella ymateb y sector cyhoeddus yng Nghymru i gam-drin a thrais o'r fath
- Gwella trefniadau i hybu ymwybyddiaeth o, ac atal, amddiffyn a chefnogi dioddefwyr trais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol
- Cyflwyno dull sy'n seiliedig ar anghenion ar gyfer datblygu strategaethau a fydd yn sicrhau cyfeiriad strategol cryf ac atebolrwydd cryfach
- Sicrhau perchnogaeth ar lefel strategol, drwy benodi Cyngorydd Gweinidogol a fydd â rôl o ran cynghori Gweinidogion Cymru a gwella cydweithio ymhlith asiantaethau ar draws y sector hwn.
- Gwella cysondeb, ansawdd a chydgyssylltu darpariaeth gwasanaethau yng Nghymru

Mae'r HSP yn chwarae rhan hanfodol wrth gyflawni'r agenda strategol hon drwy sicrhau bod gwasanaethau cymorth sy'n ymwneud â thai yn cael eu comisiynu sy'n cefnogi'n effeithiol bobl y mae trais ar sail rhywedd, cam-drin domestig a thrais rhywiol yn effeithio arnynt.

Cynllun cyflawni ar gyfer camddefnyddio sylweddau: 2019 i 2022 (Cymru)

Cyhoeddwyd y Cynllun Cyflawni ym mis Hydref 2019 ac mae'n nodi blaenoriaethau polisi a gweithredol allweddol Llywodraeth Cymru ar gyfer y blynyddoedd i ddod mewn perthynas â chamddefnyddio sylweddau. Ers hynny mae'r Cynllun wedi'i adolygu i ystyried lle mae angen ei ddiweddarau yng ngoleuni COVID-19 – yn enwedig i gwrdd â'r heriau newydd sydd o'n blaenau.

Ystyriodd yr adolygiad y dystiolaeth a amlygwyd gan Fyrddau Cynllunio Ardal (BCA) a phartneriaid ehangach. Cynigiodd fod y meysydd blaenoriaeth gwreiddiol ar gyfer y tair blynedd nesaf yn parhau i fod yn berthnasol, a'u bod wedi'u hatgyfnerthu yn ystod y pandemig. Y meysydd blaenoriaeth hyn yw:

- Ymateb i broblemau iechyd meddwl sy'n cyd-ddigwydd ac sy'n gyffredin ym maes camddefnyddio sylweddau
- Sicrhau gwaith partneriaeth cryf gyda gwasanaethau tai a digartrefedd i ddatblygu ymhellach y dull amlddisgyblaethol sydd ei angen i gefnogi'r rhai â phroblemau camddefnyddio sylweddau sy'n ddigartref neu mewn perygl o fod yn ddigartref
- Sicrhau bod gan bob carchar yng Nghymru (a CEM Eastwood Park, carchar menywod) wasanaeth cydgysylltiedig, tryloyw a chyson ar gyfer y rhai sydd â phroblemau camddefnyddio sylweddau yn y carchar

- Darparu cymorth pellach i deuluoedd a gofalwyr pobl sy'n camddefnyddio sylweddau
- Gwella mynediad at wasanaethau a sicrhau bod pobl yn cael y cymorth a'r driniaeth pan fydd eu hangen arnynt
- Cryfhau ein gwaith amlasiantaethol a chynllunio gofal i ddiwallu anghenion pobl
- Mynd i'r afael â dibyniaeth ar feddyginiaethau presgripsiwn yn unig (POM) a meddyginiaethau dros y cownter (OTC)
- Sicrhau bod gwasanaethau camddefnyddio alcohol priodol ac ymatebol ar waith yn dilyn gweithredu Deddf Iechyd y Cyhoedd (Isafbris am Alcohol) (Cymru) 2018 ar 2 Mawrth 2020

Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016

Mae'r Ddeddf yn ceisio symleiddio'r broses gosod, darparu mwy o dryloywder a hyblygrwydd a rhoi mwy o sicrwydd i denantiaid preswyl yng Nghymru. Pan ddaw'r Ddeddf i rym, bydd yn symleiddio ac yn safoni cytundebau tenantiaeth i'w gwneud yn haws i'w deall a lleihau costau cyfreithiol.

Dim ond ym mis Ebrill 2021 y cafodd Bil Rhentu Cartrefi (Diwygio) (Cymru) Gydsyniad Brenhinol ac yna aeth i ymgynghoriad cyhoeddus, ac nid yw'r canlyniadau wedi'u rhannu eto. Mae'n arbennig o bwysig i denantiaid a landlordiaid o ran safoni cytundebau tenantiaeth a chontractau meddiannaeth.

Canllawiau Ymarfer Grant Cymorth Tai (2020)

Cyflwynwyd yr HSG ym mis Ebrill 2019 ac mae'n gyfuniad o dri grant presennol:

- Rhaglen Cefnogi Pobl
- Grant Atal Digartrefedd
- Gorfodi Rhentu Doeth Cymru

Nid yw'r HSP yn ariannu'r ddyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i atal digartrefedd, yn hytrach mae gwasanaethau a ariennir gan HSP yn ehangu, yn ategu ac yn cefnogi'r gwasanaeth statudol i sicrhau bod y cynnig cyffredinol a ddarperir gan awdurdodau yn helpu pobl i mewn i'r cartrefi cywir gyda'r cymorth cywir i lwyddo.